

ชุดการสอน

ชุดที่ 1

เรื่อง โลกาภิวัตน์กับการเปลี่ยนแปลง

รหัสวิชา ง 33102 รายวิชา วิศวกรรมอาชีพ (ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง)

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานพื้นฐานอาชีพและเทคโนโลยี

สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

Cityscape Night shot from Baiyoke Sky Hotel

นายวันศักดิ์ คำแหง

ครูชำนาญการ โรงเรียนเขียงยืนวิทยา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22

ISETAN

Cityscape Night shot from Baiyoke Sky Hotel
Copyright © All rights reserved
2022 All the rights reserved

ชุดการสอน ชุดที่ 1 เรื่อง โลกาภิวัตน์กับการเปลี่ยนแปลง

รหัสวิชา ง 33102 รายวิชา โครงงานอาชีพ (ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง)

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานพื้นฐานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

นายวันศักดิ์ คำแหง ครูชำนาญการ โรงเรียนเข็ญย่นวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22

คำนำ

การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นนโยบายการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ในหลักสูตร มี สมรรถนะสำคัญด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้ทักษะชีวิต และการใช้เทคโนโลยี ตลอดจนพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ทำประโยชน์ให้สังคม เพื่อให้สามารถ ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมไทยและสังคมโลกได้อย่างมีความสุข

ผู้ศึกษาได้พัฒนาชุดการสอนวิชาโครงงานอาชีพ เรื่อง การประกอบอาชีพในยุคโลกาวัตน์ ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีเนื้อหาทั้งหมด 5 ชุด ประกอบด้วย

- ชุดที่ 1 เรื่อง โลกาวัดน์กับการเปลี่ยนแปลง
- ชุดที่ 2 เรื่อง หลักการทำงาน
- ชุดที่ 3 เรื่อง คุณธรรมในการทำงาน
- ชุดที่ 4 เรื่อง สภาวะโลกร้อน
- ชุดที่ 5 เรื่อง หลักการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า

ทั้งนี้ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ชุดการสอน ชุดที่ 1 เรื่อง โลกาวัดน์กับการ เปลี่ยนแปลง นี้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการนำไปใช้ประกอบการจัดการเรียนการสอน ช่วยให้ผู้เรียนได้รับความรู้ มีทักษะ มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตลอดจนบรรลุตัวชี้วัดตามที่หลักสูตร ได้ กำหนดไว้

วันศักดิ์ คำแหง

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำชี้แจงสำหรับการใช้ชุดการสอนสำหรับครู	1
แบบทดสอบก่อนเรียน	2
เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน	4
ความหมายของโลกาวัดณ์	5
แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงสังคมโลก	5
แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจของโลก	14
แนวโน้มเกี่ยวกับความร่วมมือและความขัดแย้งทางเศรษฐกิจ	18
โลกาวัดณ์กับกระแสธารแห่งการเปลี่ยนแปลง	20
ใบงานที่ 2 เรื่อง โลกาวัดณ์กับการเปลี่ยนแปลง	39
เฉลยใบงานที่ 2 เรื่อง โลกาวัดณ์กับการเปลี่ยนแปลง	40
แบบทดสอบหลังเรียน	42
เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน	44
บรรณานุกรม	45

คำชี้แจงในการใช้ชุดการสอนสำหรับครู

ชุดการสอนที่ 1 เรื่อง โลกาภิวัตน์กับการเปลี่ยนแปลง

1. ชุดการสอนที่ 1 เรื่อง โลกาภิวัตน์กับการเปลี่ยนแปลง รายวิชา วิศวกรรมอาชีพ (ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง) รหัสวิชา ง33102 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเชียงยืนวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 จัดทำขึ้นเพื่อให้นักเรียน

1.1. อธิบายเกี่ยวกับความหมายและความสำคัญของโลกาภิวัตน์ได้

1.2. อธิบายเกี่ยวกับผลกระทบการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมโลกที่มีต่อการดำรงชีวิตได้

2. ชุดการสอนชุดนี้ใช้เวลาจัดการเรียนรู้ 1 ชั่วโมง ใช้สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ประกอบด้วย กิจกรรม 2 กิจกรรม คือ

2.1 กิจกรรมที่ 1 ความหมายของโลกาภิวัตน์

2.2 กิจกรรมที่ 2 ผลกระทบการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมโลกที่มีต่อการดำรงชีวิต

3. ชุดการสอนนี้ประกอบด้วยแบบทดสอบก่อนเรียน ใบความรู้ ใบงาน ใบเฉลยใบงาน แบบทดสอบหลังเรียน เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน

4. ก่อนจัดการเรียนรู้ ครูต้องจัดชุดการสอนให้ครบสำหรับนักเรียนทุกกลุ่มและทุกคน แจกจุดประสงค์การเรียนรู้ และสร้างความเข้าใจ เกี่ยวกับวิธีการเรียนรู้โดยใช้ชุดการสอน จัดกลุ่มนักเรียน และข้อตกลงเกี่ยวกับการเลือกประธาน เลขานุการกลุ่ม บทบาทสมาชิกกลุ่ม

5. ชุดการสอนชุดนี้ มีแบบทดสอบก่อนเรียนและแบบทดสอบหลังเรียน จำนวน 10 ข้อ โดยจัดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้ชุดการสอน ใช้เวลาทดสอบครั้งละ 10 นาที

6. ขณะที่นักเรียนดำเนินการศึกษาชุดการสอนตามขั้นตอน ครูต้องคอยดูแลช่วยเหลือนักเรียนทุกกลุ่มและทุกคนอย่างทั่วถึง

7. ครูร่วมสรุปองค์ความรู้กับนักเรียน เมื่อทุกกลุ่มและทุกคนดำเนินการศึกษาชุดการสอนครบตามขั้นตอน

8. ให้นักเรียนทดสอบหลังเรียน แล้วตรวจคำตอบ ตามใบเฉลยแบบทดสอบหลังเรียน โดยครูอธิบายเพิ่มเติมเพื่อให้นักเรียนเข้าใจชัดเจนขึ้น

แบบทดสอบก่อนเรียน

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียน X ลงในช่องตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1. ปัจจุบันประเทศไทยใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับใด

- ก. ฉบับที่ 7
- ข. ฉบับที่ 8
- ค. ฉบับที่ 9
- ง. ฉบับที่ 10

2. ข้อใด ไม่ใช่ บริบทการพัฒนาในยุคโลกาภิวัตน์

- ก. การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีอย่างก้าวกระโดด
- ข. การเปลี่ยนแปลงทางสังคม
- ค. การเปลี่ยนแปลงทางความคิด
- ง. การเปลี่ยนแปลงด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

3. ข้อใด ไม่ใช่ แนวคิดหลักในการปรับตัวของประเทศไทย

- ก. ทรัพยากรในประเทศมีไม่เพียงพอ
- ข. ความสมดุลระหว่างความสามารถในการพึ่งตนเองกับความสามารถในการแข่งขันในเวทีโลก
- ค. ต้องมีความรอบรู้
- ง. โครงสร้างการพัฒนาประเทศไม่สมดุล ไม่ยั่งยืน

4. ข้อใด ไม่ใช่ ความสำคัญของการประกอบอาชีพอิสระ

- ก. ก่อให้เกิดการจ้างงาน
- ข. ช่วยในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม
- ค. เปิดโอกาสให้มีการประกอบอาชีพที่หลากหลาย
- ง. ส่งเสริมและพัฒนาประชากรให้มีอาชีพที่มั่นคง

5. คุณสมบัติใดสำคัญที่สุดสำหรับผู้ที่จะประกอบอาชีพรับจ้าง

- ก. มีวิสัยทัศน์กว้างไกล
- ข. มีการวางแผนในการทำงาน
- ค. มีการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม
- ง. มีทัศนคติและค่านิยมที่ถูกต้องในการทำงาน

6. ข้อใดไม่ใช่พันธกิจในการปรับตัวของประเทศไทย

- ก. พัฒนาคนให้มีคุณภาพ คุณธรรมนำความรู้อย่างเท่าทัน
- ข. เสริมสร้างเศรษฐกิจให้มีคุณภาพ เสถียรภาพ และเป็นธรรม
- ค. ใช้ทรัพยากรที่มีในประเทศให้มากที่สุด
- ง. พัฒนาระบบบริหารจัดการประเทศให้เกิดธรรมาภิบาลภายใต้ระบอบประชาธิปไตย

7. ข้อใดเป็นเป้าหมายหลักการเปลี่ยนแปลงประเทศไทย

- ก. เพื่อเพิ่มรายได้เข้าสู่ประเทศ
- ข. เพื่อเพิ่มปริมาณสินค้านำเข้าจากต่างประเทศ
- ค. เพื่อเพิ่มศักยภาพของชุมชน
- ง. พัฒนาระบบสารสนเทศให้มีประสิทธิภาพ

8. ข้อใด ไม่ใช่ เป้าหมายของการเปลี่ยนแปลงระบบเศรษฐกิจ

- ก. การพัฒนาคุณภาพคน
- ข. การพัฒนาชุมชน
- ค. การสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม
- ง. การพัฒนาสารสนเทศ

9. ยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งของชุมชนให้ป็นฐานที่มั่นคงของประเทศ ให้ความสำคัญกับสิ่งต่อไปนี้ ยกเว้นข้อใด

- ก. การให้บริการอินเทอร์เน็ต
- ข. การบริหารจัดการกระบวนการชุมชนเข้มแข็ง
- ค. การสร้างความมั่นคงของเศรษฐกิจชุมชน
- ง. การเสริมสร้างศักยภาพของชุมชนในการอยู่ร่วมกันกับทรัพยากรธรรมชาติ

10. ข้อใดไม่ใช่การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติและการติดตามผล

- ก. กำหนดแนวทางการลงทุนที่สำคัญตามยุทธศาสตร์การพัฒนาในแผนพัฒนาฉบับที่ 10
- ข. เร่งปรับปรุงและพัฒนากฎหมายเพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์
- ค. ศึกษาวิจัยการสร้างองค์ความรู้และกระบวนการเรียนรู้เพื่อหนุนเสริมการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์
- ง. ให้มีการระดมใช้ทรัพยากรธรรมชาติในประเทศ

เฉลย

แบบทดสอบก่อนเรียน

วิชาโครงการอาชีพ เรื่อง โดกาวิวัฒน์กับการเปลี่ยนแปลง

1. ง
2. ง
3. ข
4. ค
5. ก
6. ง
7. ข
8. ค
9. ข
10. ง

ระดับคุณภาพ

ระดับ 3 หมายถึง ดี	คะแนนรวม	=	9 - 10
ระดับ 2 หมายถึง พอใช้	คะแนนรวม	=	6 - 8
ระดับ 1 หมายถึง ปรับปรุง	คะแนนรวม	=	0 - 5

เกณฑ์การประเมิน ผ่าน ต้องได้ระดับคุณภาพระดับ 2 หมายถึง พอใช้ หรือได้คะแนนอย่างน้อย
คะแนนรวม = 6 คิดเป็นร้อยละ 60

ใบความรู้ที่ 2 โลกาภิวัตน์กับการเปลี่ยนแปลง

ความหมายของ โลกาภิวัตน์

ในปัจจุบัน จะเห็นว่าสังคมโลกมีลักษณะเป็นพลวัตที่มีการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองการปกครอง ทั้งนี้เพราะมีปัจจัยแวดล้อมหลายประการที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว เหตุการณ์หรือปัญหาที่เกิดขึ้นแล้วบางเรื่องอาจสิ้นสุดไปแล้ว แต่บางเรื่องยังดำเนินต่อไป ในบทนี้จะได้ศึกษาถึงแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงและปัญหาในอนาคตของสังคมโลกทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองการปกครอง ทั้งนี้เพื่อจะทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจและรู้เท่าทัน รวมทั้งสามารถปรับตัวปรับใจให้เหมาะสมเพื่ออยู่ในสังคมโลกอย่างสันติสุข (กิตติวดี สีดา ดุษฎี อายุวัฒน์ และ มณีนัย ทองอยู่. (2551 : 1)

แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงทางสังคมของโลก

จากการศึกษาวิวัฒนาการและปัญหาสังคมโลกที่ผ่านมาในอดีตและที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ทำให้เราสามารถวิเคราะห์แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงและปัญหาของโลกทางด้านสังคมในอนาคตได้หลายประเด็น ดังนี้

ภาพ อัลวิน ทอฟฟิเลอร์ (Alvin Toffler) (ที่มา : สติยะพันธ์ คงมิตร . 2553)

1. แนวโน้มเกี่ยวกับครอบครัว อัลวิน ทอฟฟิเลอร์ (Alvin Toffler) นักวิชาการและนักวิจารณ์สังคม ผู้มีชื่อเสียงชาวอเมริกัน ซึ่งเป็นผู้เขียนหนังสือเรื่อง “อนาคตระทึก” (Future Shock) ได้ชี้ให้เห็นถึงความตึงเครียดกันอย่างใหญ่หลวงของสังคมอเมริกันภายหลังจากสหภาพโซเวียตล่ม

ดาวเทียมสปุตนิก (Sputnik) ขึ้นสู่อวกาศในอวกาศได้สำเร็จเป็นประเทศแรกเมื่อวันที่ 4 ตุลาคม ค.ศ. 1957 (พ.ศ. 2500) ขณะที่สหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นคู่แข่งสำคัญยังทำไม่ได้ และในหนังสือเรื่อง “คลื่นลูกที่สาม” (The Third Wave) เขาได้ชี้ให้เห็นว่ากระแสคลื่นหรือกระแสวิถีชีวิตของมนุษย์ได้เกิดขึ้นมาก่อนแล้วสองลูกคือคลื่น การปฏิวัติเกษตรกรรมในยุคหินใหม่ ซึ่งกระแสคลื่นดังกล่าวใช้เวลานับพันปีกว่าจะแสดงตัวเองอย่างเด่นชัด คลื่นลูกที่สองคือกระแสการปฏิวัติอุตสาหกรรมในศตวรรษที่ 18 ซึ่งใช้เวลาประมาณ 300 ปี จึงสามารถแสดงออกซึ่งวิถีชีวิตคั้งวิถีชีวิตคลื่นลูกเก่าได้ ส่วนคลื่นลูกที่สามที่กำลังเกิดขึ้น คือ คลื่นแห่งการปฏิวัติเทคโนโลยีระดับสูง ซึ่งคลื่นลูกที่สามนี้จะส่งผลกระทบต่อการผลิตแบบใหม่ ครอบครัวแบบใหม่ รวมทั้งสถาบันใหม่ ๆ จะบังเกิดขึ้น

1.1 ครอบครัวอนาคต อัลวินกล่าวว่าครอบครัวในปัจจุบันมีลักษณะเป็นครอบครัวเดี่ยวอันประกอบด้วยพ่อ แม่ และลูก 1-3 คน พ่อมีหน้าที่ทำงานเลี้ยงครอบครัว แม่มีหน้าที่ดูแลบ้านและเลี้ยงลูก ครอบครัวแบบนี้มีความเหมาะสมกับรูปแบบสังคมในยุคคลื่นลูกที่สอง ซึ่งเป็นสังคมที่มีผลผลิตที่ละมาก ๆ มีค่านิยมและรูปแบบการดำเนินชีวิตที่คล้ายคลึงกัน มีการปกครองตามลำดับชั้น มีการแบ่งแยกชีวิตการทำงานกับชีวิตส่วนตัวที่บ้านออกจากกันอย่างเด็ดขาด สำหรับในอนาคต อัลวินเห็นว่ารูปแบบครอบครัวจะเปลี่ยนไปอันเนื่องมาจากเทคโนโลยีสมัยใหม่ งานบางชนิด เช่น การสร้างโปรแกรมคอมพิวเตอร์ การออกแบบอาคาร การเขียนตำรา การตรวจสอบกระบวนการผลิตระยะไกล การโต้ตอบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์จะสามารถทำได้ที่บ้าน สมาชิกวัยจะมีเวลาได้อยู่ใกล้ชิดกันมากขึ้น ลักษณะการทำงานอาจแบ่งกันทำคนละชิ้นหรือแบ่งเวลากันทำคนละช่วง นอกจากนั้นแนวคิดในการหาผู้ครองจะเปลี่ยนไปจากเดิม ซึ่งแต่เดิมการเลือกคู่ครองมีเหตุผลสำคัญจากความรักในเชิงโรแมนติก แต่ในอนาคตคู่สมรสจะต้องพิจารณาการทำงานแบบรวมมันสมอง โดยจะต้องเพิ่มเกณฑ์การเลือกคู่ครองในเรื่องสติปัญญา ความรับผิดชอบ ความมีวินัย และคุณธรรมการทำงานด้วยเด็ก ๆ ในยุคคลื่นลูกที่สามจะต้องถูกตัดขาดจากพ่อแม่เพราะต้องไปเรียนหนังสือ แต่เขาจะเติบโตในบ้านอิเล็กทรอนิกส์และคุ้นเคยกับงานของพ่อแม่ตั้งแต่เกิด เมื่อเขาโตขึ้นถึงระดับหนึ่ง เขาจะมีส่วนร่วมในการทำงานของพ่อแม่ด้วย อัลวินยังเห็นว่าครอบครัวในอนาคตจะกลับไปมีลักษณะคล้ายยุคคลื่นลูกที่หนึ่ง ตรงที่ครอบครัวจะมีลักษณะครอบครัวขยาย คือครอบครัวที่มีจำนวนคนมากขึ้นและมีลักษณะเป็นธุรกิจขนาดเล็กหรือสหกรณ์ที่ถูกต้องตามกฎหมาย ครอบครัวอาจประกอบด้วยเพื่อนของพ่อ เพื่อนของแม่ที่ร่วมธุรกิจด้วยหรืออาจรวมถึงลูกค้าที่ต้องเกี่ยวข้องกับการผลิต ซึ่งไม่ว่าการเปลี่ยนแปลงในอนาคตจะส่งผลตามมาในลักษณะใดก็ตาม อัลวินสรุปว่าโลกจะต้องก้าวต่อไปและระบบครอบครัวจะเป็นสถาบันหลักของสังคมต่อไป ความรู้เกี่ยวกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีระบบครอบครัวจะเป็นส่วนสำคัญในการสร้างสังคมและการปรับตัวสู่อารยธรรมของคลื่นลูกใหม่

นอกจากแนวคิดของอัลวินเรื่องครอบครัวในอนาคตดังกล่าวแล้วความต้องการความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีชีวภาพจะทำให้มนุษย์สามารถเลือกมีบุตรตามความต้องการได้อีกด้วย โดยเฉพาะในเรื่องลักษณะทางกายภาพ

1.2 บ้านสำนักงาน (Office Home) อัลวินเชื่อว่าการปฏิบัติทางเทคโนโลยีการสื่อสารจะทำให้เกิดระบบการผลิตใหม่ที่ดึงดูดคนจำนวนนับล้านคนให้ออกจากโรงงานอุตสาหกรรมเพื่อกลับเข้าทำงานในบ้านโดยการปรับบ้านให้เป็นที่ทำงานแทนการทำงานในโรงงาน บ้านดังกล่าวจะเป็นบ้านที่มีเทคโนโลยีทันสมัยและเป็นศูนย์กลางการผลิต ทั้งนี้เพราะการทำงานในอนาคตจะเกี่ยวข้องกับข้อมูลมากกว่าการทำกับสิ่งของหรือเครื่องจักรซึ่งงานที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลนั้นสามารถทำที่บ้านได้ ในอนาคตบ้านจึงกลายเป็นทั้งที่อยู่อาศัยและที่ทำงาน ซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบหลายประการ เช่น

- 1) ทำให้ชุมชนมีความมั่นคงขึ้น เพราะคนทำงานไม่ต้องย้ายตามสถานที่ทำงานในกรณีถูกโยกย้าย
- 2) เป็นการลดและกระจายพลังงานจากการกระจุกอยู่ตามอาคารใหญ่ ๆ และยังสามารถใช้พลังงานทดแทนจากดวงอาทิตย์ได้อย่างเพียงพออีกด้วย
- 3) ธุรกิจอิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์ และโทรคมนาคมจะเจริญก้าวหน้า ในขณะที่ธุรกิจรถยนต์และธุรกิจซื้อขายที่ดินอาจลดลง
- 4) เอกชนที่ทำงานคล้ายคลึงกันอาจร่วมมือกันเป็นเจ้าของเครื่องมือในการทำงานร่วมกันในลักษณะของหุ้นส่วนหรือบริษัทขนาดเล็ก เป็นต้น

2. แนวโน้มเกี่ยวกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี

ปัจจุบันสังคมโลกมีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีด้านต่าง ๆ มากมายนับตั้งแต่โลกเข้าสู่ยุคที่เรียกว่าโลกาภิวัตน์ สังคมโลกมีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีด้านต่าง ๆ มากมาย ซึ่งอาจแบ่งได้หลายประเภทที่สำคัญ ได้แก่

2.1 เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication Technology) เทคโนโลยีสารสนเทศนับเป็นเทคโนโลยีที่มีความสำคัญที่สุดในยุคโลกาภิวัตน์ ทั้งนี้เพราะเทคโนโลยีสารสนเทศมีบทบาทสำคัญในกระบวนการโลกาภิวัตน์ เทคโนโลยีสารสนเทศมีวิวัฒนาการมานานหลายพันปีแล้ว เริ่มต้นจากการสื่อสารด้วยภาพและอักษรโดยมีอุปกรณ์ ได้แก่ กระดาษ หมึก และเครื่องเขียนต่างๆ ตามเทคโนโลยี ไมโครอิเล็กทรอนิกส์ เช่น เครื่องพิมพ์ดีด โทรศัพท์ ดัดตามด้วยเทคโนโลยีไมโครอิเล็กทรอนิกส์ เช่น คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์การส่งข่าวสารต่างๆ เป็นต้น เทคโนโลยีเหล่านี้เมื่อผสมผสานกับเทคโนโลยีคมนาคมซึ่งเป็นเทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสาร เช่น วิทยุ โทรทัศน์ โทรสาร รวมทั้งการสื่อสารผ่านดาวเทียมทำให้การสื่อสารเป็นไป

อย่างกว้างขวางและรวดเร็ว การนำเอาวัสดุสมัยใหม่มาใช้ในการผลิตใยแก้วนำแสง (Fiber Optics) ทำให้มีการพัฒนาการสื่อสารด้วยภาพ เสียง และตัวเลขได้ดีขึ้นอย่างมาก เทคโนโลยีสารสนเทศช่วยให้สังคมโลกมีความใกล้ชิดกันจนเป็นเสมือนหมู่บ้านเดียวคือหมู่บ้านโลก ในอนาคตเทคโนโลยีเหล่านี้จะยิ่งพัฒนาไปอย่างรวดเร็วทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ ในอนาคตภาวะโลกาภิวัตน์จะกระจายไปทั่วทุกมุมโลกและคนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้อย่างง่ายดายกว่าในปัจจุบันซึ่งกระจายเฉพาะในกลุ่มประชากรที่มีความสามารถและมีโอกาสสูงเท่านั้น เช่นระบบอินเทอร์เน็ตในปัจจุบันสามารถเข้าถึงได้เฉพาะประชากรบางกลุ่มเท่านั้น

2.2 เทคโนโลยีอุตสาหกรรม (Industrial Technology) เป็นเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับผลิตสินค้าและการบริการขนาดใหญ่ ได้แก่เทคโนโลยีในการทำวัสดุภัณฑ์สมัยใหม่ เช่น

1) เซรามิกส์ (Ceramics) ซึ่งมีคุณภาพแข็ง ทน เบาล ไม่เป็นสนิม ทนต่ออุณหภูมิสูง บางชนิดมีความแกร่งแต่บางเบา จึงสามารถนำมาผลิตสินค้าจำพวกกรรไกร มีด เตาเริด ในอนาคตจะมีบทบาทอย่างมากในอุตสาหกรรมเครื่องยนต์ อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ โทรคมนาคม รถยนต์ ดาวเทียม พลังงาน การแพทย์ และการทหาร

2) พลาสติก (Plastics) บางชนิดมีความแข็งเท่าโลหะแต่มีความบางเบากว่า เก็บความร้อนและไฟฟ้าได้ดีกว่า ทำให้ประหยัดพลังงาน สามารถนำไปทดแทนโลหะและกระจกได้ เช่น กาน้ำ คอนแท็กเลนส์ ท่อน้ำ กระจกพลาสติก ขวดน้ำ หลอดนีออน หมวกทหาร เสื้อกันกระสุน ชิป แผ่นความจำในเครื่องคอมพิวเตอร์ รวมทั้งชิ้นส่วนเครื่องบินและดาวเทียม

3) ใยแก้วนำแสง (Fiber Optics) มีขนาดเล็กเท่าเส้นผมหรือประมาณหนึ่งในห้าของสายเคเบิลที่ทำจากทองแดง แต่มีศักยภาพในการสื่อสารและรับส่งข้อมูลได้สูงกว่าสายเคเบิลที่ทำจากทองแดงมากมาย ในอนาคตเคเบิลใยแก้วจะถูกนำไปวางเป็นเครือข่ายครอบคลุมทั่วโลก สำหรับการสื่อสารคมนาคมทั้งด้านเสียง ภาพ และข้อมูลตัวเลข

4) เซมิคอนดักเตอร์ (Semiconductors) เช่น การผลิตซิลิคอนจากทรายธรรมชาติ สำหรับไมโครอิเล็กทรอนิกส์จำพวกทรานซิสเตอร์ แผงวงจร และชิป (Chip) ในอนาคตจะมีการพัฒนาวัสดุผสมทำให้สามารถดัดขนาดวงจรได้ วัสดุบางชนิดสามารถนำมาทำ Chip ที่ทำงานได้เร็วกว่ากินไฟน้อยกว่า และยังทนความร้อนดีกว่า Chip แบบเดิมอีกด้วย

5) นาโนเทคโนโลยี (Nanotechnology) เป็นเทคโนโลยีย่อยส่วนที่จัดโครงสร้างของอะตอมแต่ละอย่างใหม่ ทำให้เกิดสิ่งใหม่ขึ้น ซึ่งในอนาคต อาจจะมีวัสดุบางอย่างที่แข็งแรงเหลือถึง 100 เท่า แต่มีน้ำหนักน้อยกว่าเหลือถึง 6 เท่า และในอนาคตจะมีการสร้างอะไหล่ ชิ้นส่วนของมนุษย์ เรียกว่า Bio Compatible Replacement คือ มีการเปลี่ยนอะไหล่มนุษย์ด้วยเทคโนโลยี และสามารถชะลอความแก่ โดยสิ่งที่เรียกว่า Artificial Red blood Cell

นาโนเทคโนโลยี เป็นอนาคตของโลก ซึ่งอาจจะเรียกว่าเป็น “วัสดุฉลาด” ที่มีคุณสมบัติมหัศจรรย์ในการซ่อมแซม และสำเนาตัวเองได้ หากใช้เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ดีเอ็นเอ. จะทำให้มีความเร็วในระดับ 10 พันล้านครั้งต่อนาที และใช้พลังงานเพียง 1 ใน 1 หมื่นล้านส่วนของวัตต์ การประมวลผลได้ถึง 1 ล้านล้านคำสั่งพร้อม ๆ กันซึ่งเป็นศักยภาพที่เหนือกว่า ซูเปอร์คอมพิวเตอร์ที่มีศักยภาพสูงสุดในปัจจุบัน

เป็นที่คาดว่าในปี ค.ศ. 2005 ตลาดสินค้าที่ผลิตนาโนเทคโนโลยี จะมีมูลค่า 1 หมื่น 8 พันล้าน ดอลลาร์ และจะขยายตัวอย่างรวดเร็ว เชื่อกันว่า ปี ค.ศ. 2015 สินค้า “นาโนเทคโนโลยี” จะครองตลาดด้วยมูลค่า 1 ล้านล้านเหรียญดอลลาร์ (40 ล้านล้านบาท) อย่างแน่นอน (มติชนรายวัน 16 เมษายน 2547,20)

2.3 เทคโนโลยีชีวภาพ (Biotechnology) ในอนาคตคือเทคโนโลยีชีวภาพจะมีความก้าวหน้าหลายประการ เช่น

2.3.1 การตัดต่อยีนส์ ซึ่งเป็นเทคโนโลยีที่มุ่งให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางพันธุกรรมของสิ่งมีชีวิตทั้งพืชและสัตว์ด้วยการแทรกแซงพันธุกรรมโดยตรงโดยใช้เทคนิคการรวมตัวของสารดีเอ็นเอ (DNA) และการตัดต่อยีนส์ เทคโนโลยีดังกล่าวทำให้เกิด “สิ่งมีชีวิตที่เกิดจากการตัดต่อพันธุกรรม” (GMOs) ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีชีวภาพการตัดต่อยีนส์ในอนาคตได้แก่การพัฒนาพันธุ์พืชและสัตว์ให้ทนทานต่อโรคและปัจจัยที่บ่อนทำลายความเจริญเติบโตและการขยายพันธุ์ต่าง ๆ ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการเกษตร ปศุสัตว์ อุตสาหกรรมเคมี อุตสาหกรรมอาหาร ยารักษาโรค รวมทั้งการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของสังคมโลก

2.3.2 การคัดลอกพันธุ์หรือโคลนนิ่ง (Cloning) เป็นการคัดลอกพันธุ์พืชและสัตว์ให้เหมือนกับพ่อแม่ ประโยชน์ของการโคลน นอกจากจะเป็นการคัดลอกตัวใหม่ได้แล้วมีประโยชน์ในการช่วยควบคุมไวรัสได้ด้วย พันธุ์พืชต้นเดียวที่ไร้โรคจะสามารถคัดลอกตัวใหม่ได้แล้วยังมีประโยชน์ในการช่วยควบคุมไวรัสได้ด้วย พันธุ์พืชต้นเดียวที่ไร้โรคจะสามารถคัดลอกได้นับเป็นพัน ๆ ต้นการโคลนสัตว์มีข้อยุ่งยากกว่าการโคลนพืชแต่ก็ใช้หลักการคล้ายคลึงกันเพียงแค่พืชสามารถเลี้ยงเซลล์และต้นอ่อนได้ในหลอดแก้วแล้วสามารถนำไปปลูกได้เลย ในขณะที่การโคลนสัตว์จะต้องนำตัวอ่อนไปฝังในมดลูกของตัวเมียจึงจะให้ลูกออกมาได้ การโคลนนอกจากจะใช้กับสัตว์แล้วยังสามารถใช้กับมนุษย์อีกด้วย

2.3.3 การถอดรหัสยีนส์และทำแผนที่ยีนส์ (Human Genome & Gene Mapping) ซึ่งจะทำให้เราทราบถึงความลับของกลไกแห่งความเป็นมนุษย์ทั้งทางกายภาพและพฤติกรรม รวมทั้งการเจ็บไข้ได้ป่วยและความผิดปกติทางพันธุกรรม ตั้งแต่ก่อนการปฏิสนธิ เช่น รู้ว่าเด็กคนใดเกิดมาแล้วจะมี พฤติกรรมอย่างไร จะเป็นคนเก่งกาจแค่ไหนรวมทั้งจะเป็น โรคอะไรและจะมีอายุมาก

น้อยเพียงใดจุดมุ่งหมายสำคัญของ โครงการนี้ก็เพื่อป้องกันสิ่งที่ไม่พึงประสงค์หรือเป็น อุปสรรคต่อคุณภาพชีวิตของมนุษย์ที่มีสาเหตุมาจากกรรมพันธุ์ หรือความผิดปกติของยีนส์ได้ล่วงหน้า เช่น โรคโลหิตเป็นพิษ โรคอัลไซเมอร์ โรคเกาต์เป็นต้น ซึ่งการค้นพบดังกล่าวย่อม ก่อให้เกิดผลดีในแง่การป้องกัน แต่ในขณะเดียวกันก็อาจส่งผล ต่อจิตใจผู้ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต เช่นกรณี ที่หญิงบางคนได้ทราบล่วงหน้าว่าลูกในท้องที่จะเกิดออกมา จะมีพฤติกรรมเลวร้าย จะมีชีวิตอยู่ได้ไม่กี่ขวบเป็นต้น

2.4 เทคโนโลยีอวกาศ มนุษย์สามารถส่งวัตถุออกไปนอกโลกได้เมื่อ 5 ทศวรรษมาแล้วเมื่อ สหภาพโซเวียตได้ส่งดาวเทียมสปุตนิกขึ้นสู่วงโคจรในปลายปี ค.ศ. 1957 และสหรัฐอเมริกาส่งดาวเทียมเอ็กพลอเรอร์ (Explorer) ได้ในเดือนมกราคมปีถัดมา จากนั้นทั้งสหรัฐอเมริกาและสหภาพโซเวียตก็แข่งขันกันส่งดาวเทียมและยานอวกาศขึ้นสู่วงโคจรอย่างต่อเนื่องจนในที่สุดในวันที่ 16 กรกฎาคม ค.ศ. 1969 (พ.ศ. 2512) สหรัฐอเมริกาก็สามารถส่งมนุษย์อวกาศสามคนขึ้นสู่วงโคจรรอบโลกตามโครงการอพอลโล 11 และส่งมนุษย์อวกาศสองคนลงเหยียบผิวดวงจันทร์ในวันที่ 21 กรกฎาคม 1969 ซึ่งการที่จะส่งมนุษย์ ไปลงยังดวงจันทร์ได้จะต้องอาศัยความรู้และเทคโนโลยีขั้นสูงมาก หลังจากนั้นมนุษย์ก็ไม่อยู่นิ่ง แต่ได้พยายามสำรวจจักรวาล อันกว้างใหญ่ไพศาล โดยการส่งยานสำรวจออกไปนอกระบบสุริยะ ส่งกล้องโทรทรรศน์ อวกาศไปลอยอยู่นอกโลก เพื่อติดตามความเคลื่อนไหวของจักรวาล รวมทั้งการส่งสัญญาณ ติดต่อไปยังดวงดาวที่คาดว่าอาจมี “สิ่งมีชีวิตที่ชาญฉลาด” (Extra Terrestrial) ซึ่งมีความเป็นไปได้ในเมื่อคำนึงถึงข้อเท็จจริงที่ว่าจักรวาลมีความกว้างนับหมื่นปีแสงและประกอบด้วยกลุ่มดาวหรือดาราจักร (Galaxy) มากมายนับหมื่นล้านแกแล็กซี เทคโนโลยีอวกาศฟังดูเหมือนเป็นเรื่อง ไกลตัวแต่การศึกษาอวกาศ และจักรวาลนอกจากจะทำให้เราเข้าใจธรรมชาติที่อยู่รอบตัวและแสดงภูมิปัญญาความสามารถ ของมนุษย์แล้วผลประโยชน์อื่นที่ติดตามมาที่เราได้รับแล้วมีมากมาย เช่น การส่งดาวเทียมสู่ท้องฟ้าก็เป็นผลจากการพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศ และดาวเทียมนี้เองที่ทำให้สามารถใช้อินเทอร์เน็ต รวมทั้งใช้ ใน การถ่ายทอดรายการต่างๆ ทางวิทยุ โทรทัศน์ และการสื่อสารผ่านโทรศัพท์มือถือ เทคโนโลยีอวกาศจึงส่งผลประโยชน์ต่อมนุษยชาติทั้งมวลอย่างมหาศาล

ภาพ การแข่งขันด้านความก้าวหน้าเทคโนโลยีการเดินทางสู่อวกาศ

(ที่มา : สติยะพันธ์ คชमित. 2553)

3. แนวโน้มเกี่ยวกับปัญหาสังคม

ปัญหาสังคมที่ปรากฏขึ้นในช่วงที่ผ่านมา เช่น ปัญหาประชากร ปัญหาการขาดแคลนอาหาร ปัญหาสารเสพติด ปัญหาสิ่งแวดล้อม ปัญหาเรื่องสิทธิมนุษยชน จะเป็นปัญหาที่ต้องได้รับการพิจารณาอย่างจริงจังต่อไป

3.1 แนวโน้มเกี่ยวกับจำนวนประชากรและผลกระทบ ในช่วงแรก ๆ ของมนุษย์หรือเมื่อประมาณสองแสนปีเศษมาแล้วประชากรโลกมีจำนวนเพียงประมาณ 1 ล้านคน ปัจจุบันพลโลกที่ยังมีชีวิตอยู่คนที่ 6,000 ล้านได้ถือกำเนิดเมื่อวันที่ 12 ตุลาคม 2542 (ค.ศ. 1999) นักประชากรศาสตร์ใช้สูตรคำนวณว่าในปี ค.ศ. 2025 หรืออีกประมาณยี่สิบปีข้างหน้าโลกจะมีประชากรอย่างต่ำ 7,600 ล้านคน จึงกล่าวได้ว่าจำนวนประชากรส่วนใหญ่จะตรงกันว่าประชากรของโลกที่เพิ่มขึ้นในอัตราสูงมากที่สุดคือประเทศด้อยพัฒนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือประเทศในทวีปแอฟริกาซึ่งมีอัตราเพิ่มถึงร้อยละ 3 ในขณะที่อัตราเฉลี่ยของโลกอยู่ที่ 1.7 และยุโรปมีอัตราเฉลี่ยเพียง 0.22 จำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วนี้นอกจากจะส่งผลกระทบในเรื่องการขาดแคลนอาหารแล้วยังมีผลต่อการละทิ้งที่อยู่อาศัยเข้าอยู่ในเขตเมือง ประมาณว่าในละตินอเมริกาจะมีคนอาศัยในเขตเมืองประมาณว่าในละตินอเมริกาจะมีคนอาศัยในเขตเมืองถึงร้อยละ 85 แอฟริการ้อยละ 58 เอเชียร้อยละ 53 ในต้นศตวรรษที่ 21 นี้จะมีเมืองขนาดยักษ์ที่มีประชากรเกิน 11 ล้าน ถึง 20 เมือง ปัญหาจำนวนหรือมีรายได้ต่ำกว่า 1 ดอลลาร์สหรัฐอเมริกาต่อวันประมาณ 1,200 ล้านคน และเพิ่มเป็น 1,300 คน ในปี ค.ศ. 1998 และ 1,500 ล้านคนในปี ค.ศ. 1999 หรือประมาณร้อยละ 30 ของประชากรทั่วโลก

นอกจากนั้นยังปรากฏข้อเท็จจริงว่ากระแสโลกาภิวัตน์ทางเศรษฐกิจได้ส่งพบให้คนที่มีความดีมีความร่ำรวยยิ่งขึ้นในขณะที่คนยากจนกลับยิ่งจนลง ช่องว่างระหว่างคนยากจนกับคนร่ำรวยจึงมีมากขึ้นด้วย

3.2 แนวโน้มเกี่ยวกับปัญหาสารเสพติด แม้ว่าประเทศต่าง ๆ จะได้ทำการปราบปรามสารเสพติดอย่างจริงจัง แต่ปัญหาสารเสพติดก็ยังคงจะเป็นปัญหาสังคมอีกต่อไป ทั้งนี้ เพราะมีปัจจัยหลายประการที่จะส่งเสริมให้สารเสพติดแพร่หลายทั้งในกลุ่มเยาวชน และคนทั่วไป ปัญหาสารเสพติดจะยังเป็นปัญหาระดับโลกของหลายภูมิภาค สำหรับประเทศไทยเราได้รับผลกระทบอย่างรุนแรงจากสารเสพติดที่มีการผลิตจำนวนมากทางแถบชายแดน สารเสพติดที่สำคัญที่ก่อให้เกิดปัญหาสังคมอย่างมาก ได้แก่ ฝิ่น เฮโรอีน โคเคน และแอมเฟตตามีนหรือ “ยาบ้า”

3.3 แนวโน้มเกี่ยวกับปัญหาเอดส์ (AIDS) เอดส์นับได้ว่าเป็นโรคระบาดร้ายแรงที่สุดเท่าที่โลกเคยประสบมา คำว่า AIDS มาจากคำเต็มว่า Acquired Immuno-Deficiency Syndromes ซึ่งหมายถึงกลุ่มอาการภูมิคุ้มกันเสื่อม หรือกลุ่มอยู่ในระยะเริ่มแรกเท่านั้น ในอีก 20 ปีข้างหน้าคาดกันว่าเอดส์จะคร่าชีวิตมนุษย์ถึง 17 ล้านคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศแถบทะเลทรายซาฮาราในแอฟริกา

การที่สถานการณ์เอดส์ยังมีแนวโน้มที่จะแพร่กระจายออกไปอีกมากนั้น ปัจจัยด้านหนึ่งมาจากลักษณะพิเศษของเอดส์ที่สามารถหลบซ่อนอยู่ในเซลล์เม็ดเลือด สามารถเปลี่ยนแปลงผนังเปลือกนอกที่ห่อหุ้มตัวเองได้รวดเร็วมากจนยากที่จะหาวิธีป้องกันให้ส่วนอีกปัจจัยหนึ่งมาจากมนุษย์เองที่ไม่รู้เท่าทันหรือไม่มีระบบป้องกันที่มีประสิทธิภาพเพียงพอ

อย่างไรก็ตามในขณะมีข่าวในด้านดีสำหรับคนทั่วไปด้วยโดยขณะนี้ได้มีการทดลองวัคซีนป้องกันเอดส์ในสัตว์ประสบความสำเร็จและกระทรวงสาธารณสุขไทยร่วมกับโครงการ HIV แห่งกองทัพบกสหรัฐอเมริกาและสถาบันอื่นๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศกำลังทดลองวัคซีนป้องกันเอดส์ที่เรียกว่า “แอลแคววัคซีน” และ “เอดส์แควซ์วัคซีน” ซึ่งจะสามารถวิเคราะห์และทราบผลได้ในราวปี ค.ศ. 2005

3.4 แนวโน้มเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อม จากการขยายตัวของอุตสาหกรรมและการเพิ่มขึ้นของประชากรจะยังส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทั้งบนบก ในน้ำ และในอากาศ การตัดไม้ทำลายป่ายังคงมีต่อไป แม้ว่ามลพิษทางอากาศอันเกิดจากสารอุตสาหกรรมจะได้รับการตระหนักมากขึ้น โรงงานอุตสาหกรรมจำนวนมากให้ความสำคัญกับเรื่องการป้องกันมลพิษต่าง ๆ โดยการงดใช้สารจำพวก Chlorofluorocarbon-CFC กับเครื่องใช้ในครัวเรือน เช่น ตู้เย็นเพื่อป้องกันการทำลายบรรยากาศที่ห่อหุ้มโลก รวมทั้งการลดปริมาณแก๊สต่างๆ ที่ก่อให้เกิดระดับน้ำทะเลสูงขึ้นอีกด้วย

3.5 แนวโน้มเกี่ยวกับปัญหาการละเมิดสิทธิของมนุษยชน คงจะได้รับการแก้ไขมากยิ่งขึ้น เพราะประเทศต่าง ๆ หันมาสนใจในเรื่องนี้มากขึ้น แม้ว่าจะยังคงมีบางประเทศโดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศกำลังพัฒนาหรือด้อยพัฒนา ซึ่งยังคงปัญหาดังกล่าวยังคงมีอยู่ต่อไปอีกกระทันหัน

4. แนวโน้มเกี่ยวกับวัฒนธรรม

4.1 แนวโน้มเกี่ยวกับวัฒนธรรม จากการศึกษาแนวคิดของนักวิชาการด้านต่าง ๆ อาจสรุปได้ว่าแนวโน้มทางสังคมวัฒนธรรม อาจเป็นดังนี้

4.1.1 ความหลากหลายทางวัฒนธรรม ปัจจุบันหลายชนชาติได้ประกาศตนเป็นอิสระซึ่งต่างก็มีวัฒนธรรมเป็นของตนเองก่อให้เกิดชาตินิยมทางวัฒนธรรมขึ้น ทำให้วัฒนธรรมโลกมีลักษณะหลากหลาย การยึดมั่นในวัฒนธรรมของตนอย่างเหนียวแน่น และหลงใหลในชาติพันธุ์ของตนอาจนำไปสู่ความขัดแย้งจนกลายเป็นสงครามได้ แต่ในยุคโลกาภิวัตน์ ประชากรมีโอกาสได้พบเห็นวัฒนธรรมที่แตกต่างกันมากขึ้นทำให้เกิดการยอมรับความหลากหลายของวัฒนธรรมได้

4.1.2 การครอบงำของวัฒนธรรมตะวันตก เนื่องจากสหรัฐอเมริกาเป็นมหาอำนาจเดียวในโลก ประกอบกับการเติบโตของธุรกิจโฆษณาและลัทธิบริโภคนิยม (Consumerism) รวมทั้งการผูกขาดด้านข้อมูลข่าวสารและธุรกิจมวลชนแพร่หลายจึงเกิดการไหลบ่าของวัฒนธรรมตะวันตกเข้าครอบงำวัฒนธรรมของชนชาติอื่น เกิดการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ อาหารการกิน การแต่งกาย เป็นต้น นอกจากนั้นเทคโนโลยีสารสนเทศจะเข้ามามีบทบาทสำคัญทางการศึกษา จำนวนผู้รู้ภาษาสากลจะมีมากขึ้น และภาษาญี่ปุ่นจะกลายเป็นภาษาสากลอีกภาษาหนึ่ง

4.1.3 ขบวนการทางการเมือง บางประเทศจะเติบโตขึ้น เช่น ขบวนการสันติภาพ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ ขบวนการสตรี ขบวนการสิทธิมนุษยชน และขบวนการกำหนด วิถีชีวิตของตนเอง (Determination) เป็นต้น

4.2 แนวโน้มเกี่ยวกับศาสนาและชาติพันธุ์ กระแสชาติพันธุ์นิยมจะส่งผลให้เกิดปัญหาความขัดแย้งด้านศาสนาและกลุ่มชาติพันธุ์มากยิ่งขึ้น จำเป็นจะต้องหาทางสร้างความเข้าใจร่วมกันเพื่อลดความขัดแย้ง

4.3 แนวโน้มเกี่ยวกับทรัพยากรมนุษย์ แนวโน้มเกี่ยวกับประชากรและสังคมมนุษย์ มีข้อพิจารณา ดังนี้

4.3.1 แนวโน้มเกี่ยวกับประชากร สัดส่วนประชากรในแอฟริกา ตะวันออกกลาง เอเชียใต้จะเพิ่มขึ้น ในขณะที่ประชากรในยุโรปและอเมริกาเหนือจะลดลง จีนและ

อินเดียจะยังเป็นประเทศที่มีประชากรสูงสุดสองลำดับแรก และมีสัดส่วนประมาณร้อยละ 36 ของทั่วโลก สัดส่วนของประเทศด้อยพัฒนาจะมากขึ้นในขณะที่สัดส่วนของประเทศพัฒนาแล้วลดลง สัดส่วนของเด็กจะลดลงในขณะที่ผู้สูงอายุจะมากขึ้น อัตราส่วนการพึ่งพิงจะลดลงสำหรับประเทศกำลังพัฒนาแต่ละเพิ่มขึ้นในประเทศพัฒนาแล้ว อายุของประชากรจะยาวขึ้นเนื่องจากความก้าวหน้าของวิทยาศาสตร์การแพทย์ คุณภาพของประชากรจะสูงขึ้นเนื่องจากความก้าวหน้าทางการศึกษาและเทคโนโลยี การเกิดลักษณะเมืองและการสร้างเมืองในประเทศยากจนและประเทศที่มีฐานะปานกลางจะเพิ่มขึ้น

4.3.2 ความเหลื่อมล้ำทางสังคมระหว่างกลุ่มชนต่าง ๆ จะลดลงอย่างมาก ประชาชนจะมีสิทธิเสรีภาพมากขึ้น ความเสมอภาคระหว่างเพศมีมากขึ้นสตรีจะเข้ามาเป็นผู้นำทางสังคม เศรษฐกิจและการเมืองมากขึ้น เพราะประชาชนได้รับการศึกษามากขึ้นและสามารถติดต่อสื่อสารกันมากขึ้น

4.3.3 ความตระหนักในคุณภาพชีวิต สังคมจะตระหนักในคุณภาพชีวิตมากขึ้นและช่วยกันหาแนวทางเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตมากขึ้น

4.3.4 แนวคิดของประชาชน ในอนาคตแนวคิดของประชาชนในสังคมจะเปลี่ยนจากการคิดแบบสากลแต่ปฏิบัติจริงแบบท้องถิ่น ไปเป็นการคิดอย่างท้องถิ่นแต่ทำอย่างสากล (Think Globally , Act Locally เป็น Think Locally, Act Globally) เนื่องจากประชาชนมีความฉลาดและมีความสามารถมากขึ้น สามารถประยุกต์แนวคิดสากลมาใช้ได้มากขึ้น

แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจของโลก

1. แนวโน้มเกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจ ในศตวรรษที่ 21 ระบบเศรษฐกิจโลกโดยภาพรวมจะยังคงเป็นระบบทุนนิยม หรือเสรีนิยมแต่จะมีรูปแบบที่พัฒนาให้เหมาะสมยิ่งขึ้น การค้าเสรีจะยังคงดำรงอยู่แม้ว่าจะลดความสำคัญลง องค์การการค้าโลกจะมีบทบาทมากขึ้น

ประเทศที่มีระบบเศรษฐกิจก้าวหน้าที่สุดเคลื่อนตัวไปสู่ระบบเศรษฐกิจที่ใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อผลิตสินค้าที่มีมูลค่าสูงมากไปให้กับประเทศระดับรองลงไป เช่น เกาหลีใต้ ไต้หวัน สิงคโปร์ และไทย โดยจะส่งมอบระบบการสร้างความมั่งคั่งในรูปแบบคลื่นลูกที่สองให้กับประเทศที่มีระดับการพัฒนาเศรษฐกิจต่ำกว่าจนทำให้ประเทศเหล่านี้พัฒนาเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจ อุตสาหกรรมเร็วขึ้น ทั้งทางประเทศในกลุ่มที่มีระดับการพัฒนาเศรษฐกิจต่ำออกไป ส่วนประเทศอุตสาหกรรมใหม่ (NICs) ก็จะส่งมอบผลิตแบบคลื่นลูกที่สองพร้อมกับสังคมนิยมคอมพิวเตอร์จะหมดไปเพราะจะมีแต่ประเทศทุนนิยมเท่านั้น การแบ่งกลุ่มประเทศในเชิงเศรษฐกิจใน

อนาคตจึงเป็นการแบ่งแบบใหม่ คือกลุ่มประเทศที่กิจกรรมทางเศรษฐกิจดำเนินไปอย่างรวดเร็วกับกลุ่มประเทศที่กิจกรรมทางเศรษฐกิจดำเนินไปอย่างเชื่องช้า

ในระบบเศรษฐกิจที่กิจกรรมดำเนินไปรวดเร็วและใช้เทคโนโลยีก้าวหน้าจะเร่งการผลิตซึ่งอัตราความเร็วดังกล่าวนี้จะวัดกันด้วยความเร็วในการดำเนินธุรกรรมทางเศรษฐกิจ เวลาที่ต้องใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการลงทุน ความสำเร็จในการสร้างแนวคิดใหม่ ๆ และการนำสินค้าสู่ตลาด อัตราการหมุนเวียนของทุน ประการสำคัญคือความเร็วในการสร้างแนวคิดใหม่ ๆ และการนำสินค้าสู่ตลาด อัตราการหมุนเวียนของทุน ประการสำคัญคือความเร็วในการสร้างและกระจายข้อมูลสารสนเทศและความรู้ภายในระบบเศรษฐกิจ ระบบเศรษฐกิจที่เร็วจะสร้างความมั่งคั่งได้รวดเร็วกว่าระบบเศรษฐกิจที่ช้า ปัจจัยที่ทำให้ระบบเศรษฐกิจแบบใหม่ดำเนินไปอย่างรวดเร็วคือความรู้ ซึ่งความรู้จะเป็นพื้นฐานของเทคโนโลยีใหม่ ๆ เช่น บาร์โค้ด คอมพิวเตอร์ และข่ายงานอิเล็กทรอนิกส์ที่แผ่ไปทั่วโลก เป็นต้น เทคโนโลยีเหล่านี้เป็นตัวอย่างของกิจกรรมที่ดำเนินไปอย่างรวดเร็ว ซึ่งนอกจากจะช่วยให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจดำเนินไปอย่างรวดเร็วแล้วยังสามารถเก็บข้อมูลจากลูกค้าผู้ใช้สินค้าและบริการแล้วป้อนกลับไปยังผู้ผลิตในทันที สามารถทำให้ผู้ผลิตรับรู้และตอบสนองความเปลี่ยนแปลงของตลาดผู้บริโภคได้ทันต่อเหตุการณ์ ความรู้จึงช่วยให้ระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจสั้นลง

ส่วนในประเทศกำลังพัฒนาอาจใช้ระบบคอมพิวเตอร์และวิทยาการด้านพันธุศาสตร์เข้าช่วยจึงจะทำให้สามารถก้าวหน้ารวดเร็วได้ การเพิ่มผลผลิตทางเกษตรนอกจากการผลิตพืชที่เป็นอาหารแล้วจะต้องเน้นการผลิตพืชที่ให้พลังงานและนำไปสังเคราะห์วัตถุใหม่ ๆ ได้ด้วย อย่างไรก็ตามสิ่งเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อได้มีการเชื่อมโยงกับระบบเศรษฐกิจที่ดำเนินไปอย่างรวดเร็ว รวมทั้งระบบโทรคมนาคมและข่ายงานทางด้านคอมพิวเตอร์ด้วย

การค้าเสรีจะเป็นประเด็นสำคัญในทางเศรษฐกิจในอนาคต การกีดกันทางการค้าจะค่อยๆ ได้รับการแก้ไขแม้ว่าจะมีรูปแบบอื่น ๆ ที่มีมาตรการทางภาษีศุลกากรแต่อาจอยู่ในรูปแบบอื่นๆ เช่น การช่วยเหลือผู้ผลิตเพื่อการส่งออกให้สามารถสู้กับสินค้าต่างประเทศได้ ซึ่งองค์การการค้าโลกคงจะมีบทบาทมากขึ้นในการกำหนดกฎเกณฑ์ต่าง ๆ

2. แนวโน้มเกี่ยวกับการเงินและการค้า

ในอนาคตระเบียบการเงิน ระเบียบการค้า และการค้าต่างประเทศจะมีแนวโน้มดังนี้

2.1 ระเบียบการเงิน ในอนาคตอันใกล้เชื่อว่าจะยังไม่มีระบบการเงินระหว่างประเทศที่เป็นมาตรฐานเดียวกันทั้งนี้เพราะประสบการณ์จากการใช้ระบบมาตรฐานปัวรรตทองคำของกองทุนการเงินระหว่างประเทศและการใช้กลไกอัตราแลกเปลี่ยนของสหภาพยุโรปทำให้ไม่มีประเทศมหาอำนาจใดยอมเป็นผู้นำในการดูแลระบบการเงินระหว่างประเทศเพราะการทำหน้าที่เป็นผู้

คุณก็จะทำให้ประเทศของตนไม่มีเสรีภาพในการใช้อัตราแลกเปลี่ยนเป็นเครื่องมือในการแก้ปัญหาเศรษฐกิจภายในประเทศ ระบบเศรษฐกิจโลกในอนาคตจะมีเงินตรา 3 สกุลใหญ่ ๆ คือ ดอลลาร์สหรัฐอเมริกา (US\$) เงินยูโร (Euro) ของสหภาพยุโรป และเงินเยน (Yen) ของญี่ปุ่น

ภาพ สกุลเงินหลักของโลกในยุคปัจจุบัน ที่มาภาพ สติยะพันธ์ คชมิตร (2553)

2.2 ระเบียบการค้า ในอนาคตองค์การการค้าโลกจะมีบทบาทสำคัญในการจัดทำข้อตกลงและวางระเบียบกฎเกณฑ์ทางการค้าแทน GATT การค้าต่างประเทศจะเปลี่ยนจากพหุภาคีนิยม (Multilateralism) ไปสู่ระบบทวิภาคีนิยม (Bilateralism) มากขึ้น

2.3 การค้าระหว่างประเทศเขตเศรษฐกิจส่วนภูมิภาคจะมีบทบาทมากขึ้น เช่น สหภาพยุโรป เขตการค้าเสรีอเมริกา เขตการค้าเสรีอาเซียน สินค้าในเขตเศรษฐกิจจะขยายตัวในขณะเดียวกันแต่ละเขตเศรษฐกิจก็จะกลายเป็นป้อมปราการในการสกัดสินค้าจากต่างเขต ขณะเดียวกันก็จะมีการกีดกันสินค้าสมัยใหม่ด้วยการสร้างงานที่มีใช้ภาษีศุลกากร (Non-Tariff Barriers) ในรูปแบบต่าง ๆ มากขึ้น การค้าระหว่างหน่วยการผลิตภายใต้เจ้าของเดียวกันและการค้าภายใต้อุตสาหกรรมเดียวกันจะมีความสำคัญมากขึ้น เนื่องจากความเติบโตของบริษัทระหว่างประเทศด้วยการขยายสาขาและบริษัทในเครือทำให้การค้าขยายกว้างขวางมากขึ้น

2.4 การเงินระหว่างประเทศ เนื่องจากมีการขยายเครือข่ายการลงทุนของบริษัทระหว่างประเทศหรือบริษัทข้ามชาติมากขึ้น บริษัทข้ามชาติขนาดกลางและขนาดเล็กจะมีมากขึ้นและมีความสำคัญมากขึ้นโดยเฉพาะอย่างยิ่งบริษัทของประเทศโลกที่สาม บริษัทขนาดใหญ่มีแนวโน้มที่จะใหญ่ขึ้นและเชื่อมสัมพันธ์กับตลาดการเงินของประเทศต่าง ๆ มากขึ้น การเคลื่อนย้ายเงินทุนระหว่างประเทศจะเป็นไปอย่างเสรีมากขึ้น การกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินเอกชนและการระดมเงินด้วยการขายหลักทรัพย์ประเภทต่างๆ ในตลาดทางการเงินระหว่างประเทศจะเพิ่มสำคัญมากขึ้น เศรษฐกิจฟองสบู่จะเกิดขึ้นและสลายเป็นระยะ ๆ การกู้ยืมเงินระหว่างประเทศและความช่วยเหลือระหว่างประเทศจะมีความสำคัญเพิ่มมากขึ้น

3. แนวโน้มเกี่ยวกับโครงสร้างและภาวะเศรษฐกิจโลก

3.1 แนวโน้มเกี่ยวกับโครงสร้างเศรษฐกิจโลก ในอนาคตกระบวนการทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ ซึ่งมีมานานร้อยปีนับแต่การปฏิวัติอุตสาหกรรมครั้งแรกจะยังคงปรากฏต่อไป เศรษฐกิจโลกจะมีเขตเศรษฐกิจสำคัญ 3 เขต ได้แก่ อเมริกาเหนือ นำโดยสหรัฐอเมริกา ยุโรป นำโดยสหภาพยุโรป และเอเชียแปซิฟิก นำโดยญี่ปุ่น เขตเศรษฐกิจแต่ละเขตต่างพยายามปรับตำแหน่งของตนในภาวะเศรษฐกิจโลกด้วยการสร้างสายสัมพันธ์กับภูมิภาคอื่น ๆ เพื่อขยายฐานเศรษฐกิจ

สหรัฐอเมริกาจะมีความสำคัญในโครงสร้างการผลิตของโลกลดลง สหภาพยุโรป ญี่ปุ่น และประเทศอุตสาหกรรมใหม่ในเอเชียจะมีความสำคัญมากขึ้น

3.2 แนวโน้มเกี่ยวกับภาวะเศรษฐกิจโลก ภาวะเศรษฐกิจโลกไม่มีความแน่นอน มั่นคงมาโดยตลอด หลังสงครามโลกครั้งที่ 1 และ 2 ภาวะเศรษฐกิจโลกตกต่ำมาก อันเป็นผลกระทบจากภาวะสงครามครั้งใหญ่ ซึ่งมีขอบเขตเป็นวงกว้าง อย่างไรก็ตามเมื่อเข้าสู่ทศวรรษ 1990 เศรษฐกิจโลกได้กระตือรือร้น เกิดองค์การความร่วมมือทางเศรษฐกิจหลายองค์การ เช่น สหภาพยุโรป (EU) เขตการค้าเสรีอเมริกาเหนือ เขตการค้าเสรีอาเซียน และเอเปค แต่แล้วก็ต้องซบเซาลงไปอีกจากการเกิดภาวะวิกฤตเศรษฐกิจในเอเชีย ซึ่งคงต้องใช้เวลาหลายปีจึงจะกระตือรือร้น

3.3 แนวโน้มเกี่ยวกับการกระจายรายได้ ความยากจน ความอดอยากหิวโหย และภาวะทุพโภชนาการยังมีต่อไป ภาวะทุพโภชนาการจะเกิดขึ้นเป็นครั้งคราว แม้ว่าโลกจะมีทรัพยากรเพียงพอเพียงสำหรับ การเลี้ยงดูประชากรโลก แอฟริกาเป็นศูนย์กลางแห่งความยากจน ปัญหาความยากจนในเอเชียจะบรรเทาเบาบางลง การกระจายรายได้ระหว่างประเทศจะเลวร้ายลงเพราะประเทศที่มีฐานะปานกลางสามารถดึงดูดผลประโยชน์จากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีได้ แต่กลุ่มประเทศยากจนไม่อยู่ในฐานะที่ได้รับประโยชน์ดังกล่าว ประเทศยากจนอาจไม่สามารถเข้าไปอยู่ในเครือข่ายการผลิต และการค้าของเขตเศรษฐกิจต่างๆ และไม่สามารถแสวงหาเงินทุนได้

3.4 แนวโน้มเกี่ยวกับการจัดสรรทรัพยากรระหว่างประเทศ ในอนาคตสินค้าและบริการสามารถทำหน้าที่ได้อย่างเต็มที่ในเขตเศรษฐกิจเดียวกัน แต่การค้าข้ามเขตเศรษฐกิจจะมีการแทรกแซงมากขึ้น การเคลื่อนย้ายทุนเป็นไปโดยเสรีมากขึ้น อัตราดอกเบี้ยและอัตราแลกเปลี่ยนเงินจะมีความถี่ในการเปลี่ยนแปลงมากขึ้น การขาดแคลนเงินจะกลายเป็นปัญหาระดับโลก การแย่งชิงเงินจะมีมากขึ้น เงินทุนจะถูกดึงดูดไปยังเขตเศรษฐกิจที่มีศักยภาพสูง เช่น สหภาพยุโรป

ในเรื่องแรงงานนั้น กลไกราคาจะไม่สามารถทำหน้าที่จัดสรรแรงงานระหว่างประเทศได้อย่างเต็มที่ ประเทศต่างๆ มีนโยบายส่งออกแรงงานแต่ก็เกิดการอพยพเข้าของแรงงาน ยกเว้นแรงงานที่ประเทศนั้นขาดแคลน การเคลื่อนย้ายแรงงานระหว่างประเทศจะมีมากขึ้น

3.5 แนวโน้มเกี่ยวกับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ วิกฤตเศรษฐกิจเอเชียที่เริ่มต้นในปี ค.ศ. 1997 ได้ส่งผลกระทบอย่างรุนแรงต่อเศรษฐกิจของประเทศต่าง ๆ แม้ว่าต่อมาจะเริ่มปรับเข้าสู่

เสถียรภาพมากขึ้นในช่วงปลายปี ค.ศ. 1998 อันเนื่องมาจากการดำเนินการมาตรการเพื่อปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจและฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศที่ประสบปัญหาโดยตรงรวมทั้งการดำเนินการมาตรการเพื่อผ่อนคลายและบรรเทาผลกระทบทางเศรษฐกิจของประเทศสำคัญทางอุตสาหกรรม แต่การเคลื่อนย้ายเงินทุนการเงินระหว่างประเทศต้องปรับลดประมาณการทางเศรษฐกิจลงในปี ค.ศ. 1999 เป็นร้อยละ 2.2 เท่ากับปีก่อนหน้านั้น โดยปริมาณการค้าโลกจะขยายตัวร้อยละ 4.41 กลุ่มประเทศอุตสาหกรรมใหม่จะขยายตัวร้อยละ 0.5 เทียบกับการหดตัวร้อยละ 2.6 ในปีก่อน กลุ่มประเทศกำลังพัฒนาขยายตัวร้อยละ 3.5 เทียบกับร้อยละ 2.8 ในปีก่อน ส่วนกลุ่มประเทศอาเซียนจะหดตัวร้อยละ 1.4 กลุ่มประเทศอุตสาหกรรมสำคัญขยายตัวร้อยละ 1.5 ชะลอตัวลงเมื่อเทียบกับปีก่อน

สำหรับประเทศไทยซึ่งต้องประสบกับภาวะเศรษฐกิจอย่างรุนแรงตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 ทำให้ต้องมีการหนี้สินกับกองทุนการเงินระหว่างประเทศจำนวนเกือบล้านล้านบาท กล่าวคือ เมื่อถึงสิ้นปีงบประมาณ 2544 ประเทศไทยมีหนี้สินสาธารณะถึง 2,931,700 ล้านบาท มากกว่าหนี้สินปีงบประมาณ 2543 ซึ่งมีเพียง 2,804,300 ล้านบาท ถึงกว่า 127,000 ล้านบาท

4. แนวโน้มเกี่ยวกับความร่วมมือและความขัดแย้งทางเศรษฐกิจ

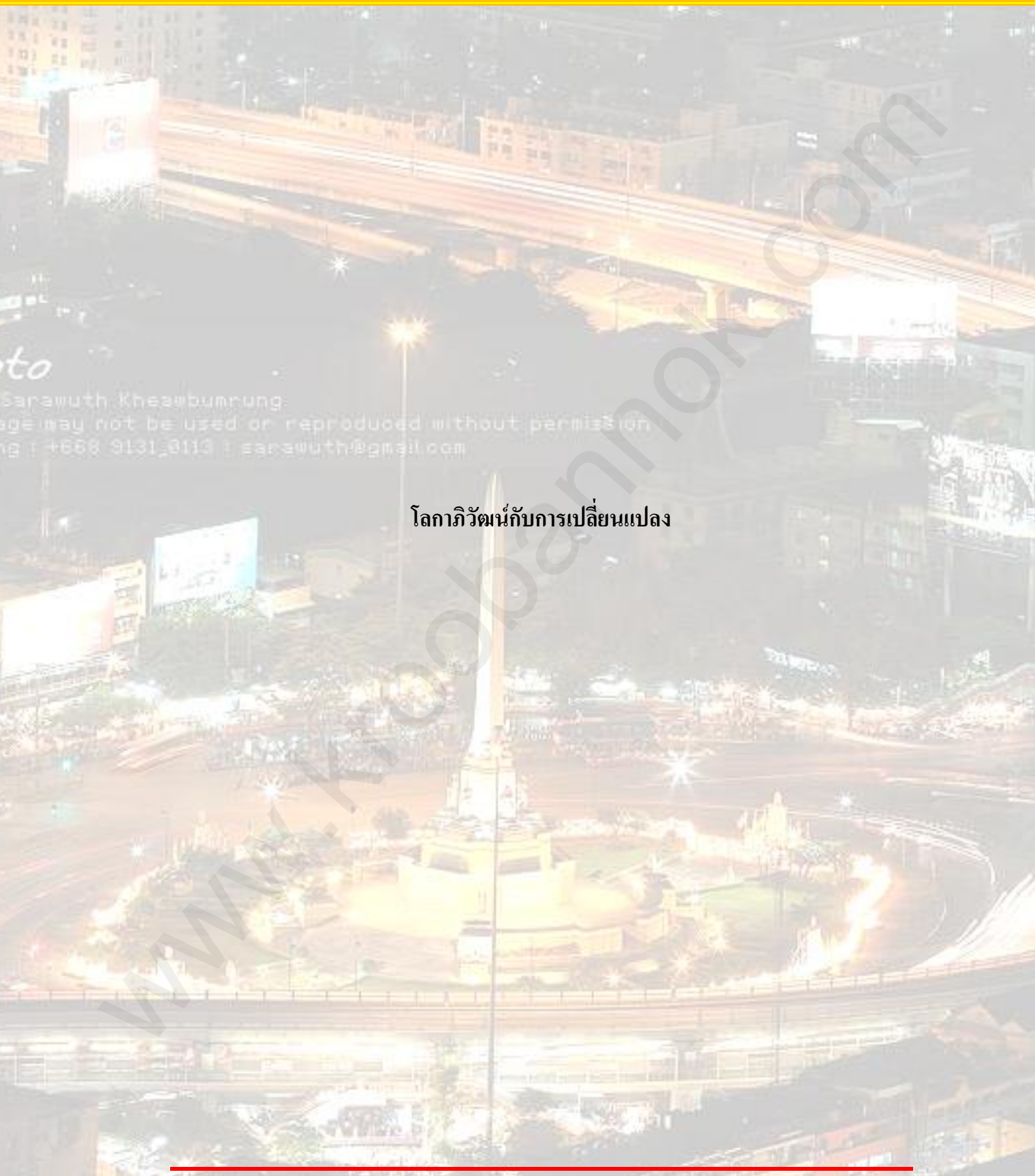
4.1 ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ ปัจจุบันประเทศต่างๆ ได้ร่วมมือกันก่อตั้งเขตเศรษฐกิจ ได้แก่ สหภาพยุโรป เขตการค้าเสรีอเมริกาเหนือ เขตการค้าเสรีอาเซียน เขตความร่วมมือทางเศรษฐกิจเอเชียแปซิฟิก ซึ่งเขตเศรษฐกิจเหล่านี้จะมีการร่วมมือกันต่อไปและจะร่วมมือกันแน่นแฟ้นยิ่งขึ้น เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันภายในกลุ่มและกีดกันสินค้าจากนอกเขตกลุ่มของตน

กลุ่มที่มีการร่วมมืออย่างเข้มแข็งยิ่งก็คือกลุ่มสหภาพยุโรปซึ่งมีการร่วมมือกันจนสามารถใช้เงินสกุลเดียวกันคือเงินยูโร (Euro) โดยในขั้นแรกเมื่อถึงวันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 1999 อันเป็นวันกำหนดให้มีการใช้เงินยูโรอย่างเป็นทางการ มี 11 ประเทศ ในจำนวน 15 ประเทศจนถึงวันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 2002 ประเทศสมาชิกยูโร ประกาศใช้เงินยูโร ร่วมกันทั้งหมดยกเว้น 3 ประเทศที่เหลือได้แก่ อังกฤษ เดนมาร์ก และสวีเดน ก็พร้อมที่จะใช้ในโอกาสต่อไปเชื่อว่าสหภาพยุโรปจะร่วมมือกันอย่างแน่นแฟ้นยิ่งขึ้นต่อไป ส่วนกลุ่มความร่วมมืออื่น ๆ ก็คงจะร่วมมือกันอย่างแข็งขันต่อไปเช่นเดียวกัน

4.2 ความขัดแย้งทางเศรษฐกิจและทรัพยากรธรรมชาติ ในอดีตความขัดแย้งกันในรูปของการแข่งขัน และการกีดกันทางการค้า เช่น สหรัฐอเมริกากับสาธารณรัฐประชาชนจีน สหรัฐอเมริกากับญี่ปุ่น หรือการขัดแย้งกันเกี่ยวกับแหล่งเศรษฐกิจ เช่นการอ้างสิทธิเหนือหมู่เกาะ สปรตลีย์ (Spratlys) ของประเทศต่าง ๆ 6 ประเทศ ได้แก่ จีน เวียดนาม ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย และบรูไน ซึ่งหมู่เกาะดังกล่าวมีแนวโน้มว่าจะมีน้ำมันและแหล่งแก๊สธรรมชาติมหาศาล อีกทั้งเป็นจุดผ่านสำคัญ

ของเส้นทางเดินเรือของชาติต่างๆ ในและนอกเขต เหตุการณ์ที่ทำให้ท่าจะรุนแรงผ่อนคลายลงเมื่ออาเซียนได้ประกาศปฏิญญาอาเซียนเหนือทะเลจีนใต้ (ASEAN Declaration on the South China Sea) ว่า “ประเทศที่มีข้อขัดแย้งเกี่ยวกับอานาจอธิปไตยและสิทธิการครอบครองอาณาเขตบนหมู่เกาะดังกล่าวในทะเลจีนใต้ตกลงกันว่าจะแก้ไขปัญหาโดยสันติวิธี” ทำให้ปัญหาดังกล่าวผ่อนคลายลงแต่ยังคงเป็นปัญหาเรื้อรังอยู่จนถึงปัจจุบันและยังเป็นประเด็นขัดแย้งต่อไปในอนาคต

ที่มา สติยะพันธ์ คชมิตร. แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงทางสังคมโลก. อุดรธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏ.
2553

โลกาภิวัตน์กับการเปลี่ยนแปลง

😊 ความนำ

แผนพัฒนา ฉบับที่ ๘ (พ.ศ. ๒๕๔๑-๒๕๔๕) เป็นจุดเปลี่ยนสำคัญของการวางแผนพัฒนาประเทศ มุ่งให้ "คนไทยศูนย์กลางการพัฒนา" และให้เศรษฐกิจเป็นเครื่องมือช่วยพัฒนา โดยมีความสุขและมีความภาคภูมิใจที่ดำรง

แผนพัฒนา ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๔๕-๒๕๕๐) ได้กำหนด "ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง" มาเป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาและบริหารประเทศ

แผนพัฒนา ฉบับที่ ๑๐ (พ.ศ. ๒๕๕๑-๒๕๕๕) ประเทศไทยยังเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในหลายด้าน ทั้งที่เป็นโอกาสและข้อจำกัดต่อการพัฒนาประเทศ สี่างภูมิคุ้มกันให้กับทุกภาคส่วนตามหลักปรัชญา

😊 การเปลี่ยนแปลงของบริบทการพัฒนา สถานะและทิศทางการปรับตัวของประเทศไทย

๑. การเปลี่ยนแปลงของบริบทการพัฒนาในกระแสโลกาภิวัตน์

บริบทการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญมี ๕ ประการ ดังนี้

- (๑.๑) การรวมตัวของกลุ่มเศรษฐกิจและการเปลี่ยนแปลงในตลาดการเงินของโลก
- (๑.๒) การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีอย่างก้าวกระโดด

๑. การเปลี่ยนแปลงของบริบทการพัฒนาในกระแสดอกาภิวัตน์(ต่อ)

- (๑.๓) การเปลี่ยนแปลงด้านสังคม สถานที่ท่องเที่ยวและสถานประกอบการพักผ่อนหย่อนใจของผู้คน การเปิดเมืองหรือเมืองชายแดน การก่อการร้าย การระบาดของโรคต่างๆ และการค้าขายเสรี
- (๑.๔) การเคลื่อนย้ายของคนอย่างเสรี เทคโนโลยีสารสนเทศและกระแสโลกาภิวัตน์ส่งผลให้มีการเดินทางท่องเที่ยวและการค้าธุรกิจ นิเวศ วัฒนธรรม ซึ่งเกี่ยวกับการรวมตัวของภาคธุรกิจ

๑. การเปลี่ยนแปลงของบริบทการพัฒนาในกระแสดอกาภิวัตน์(ต่อ)

- (๑.๕) การเปลี่ยนแปลงด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของโลกได้เสื่อมโทรมลง เกิดความแปรปรวนของสภาพภูมิอากาศ และการเกิดภัยธรรมชาติบ่อยครั้ง รวมถึงการเกิดโรคระบาดและแพร่เชื้อโรค

๒. สถานะของประเทศ

(๒.๑) สถานะด้านสังคมของประเทศ

การพัฒนาคนในประเทศภายในปี ๒๕๔๔ สูงกว่าจีน, รัสเซีย และต่ำกว่าญี่ปุ่น, เกาหลี, สิงคโปร์

การพัฒนาคนด้านการศึกษาจำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของคนไทยเพิ่มขึ้นเป็น ๙.๕ ปี ในปี ๒๕๔๔ และมีคนไทยที่ไล่เป็นต่อเป็นร้อยละ ๖๐

ขยายโอกาสทางการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพิ่มมากขึ้น ศูนย์การศึกษาผู้ใหญ่ไม่เพียงพอกับการปรับตัว ทำให้เกิดการป้อนคนป้อนเข้าสู่กระบวนการผลิต

การรวมไทยจนการศึกษาสูงถึงระดับประถมศึกษาเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ ๑๕.๔ ในปี ๒๕๔๔ ทำให้ประเทศไทยมีการผลิตของคนรวมไทยถึงต่ำกว่ามาตรฐาน เกาหลี สิงคโปร์ ไต้หวัน และญี่ปุ่น

๒. สถานะของประเทศ

(๒.๑) สถานะด้านสังคมของประเทศ (ต่อ)

ถ้าจะพิจารณาถึงสถานะระดับสูงหรือระดับกลาง มีการลงทุนด้านวิจัยและพัฒนาเพียงร้อยละ ๐.๖๓ ที่น้อยกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ ค่าที่ต่ำกว่านี้อีก ๑๖ เท่า

ด้านสุขภาพกระทรวงสาธารณสุขได้รับหลักประกันสุขภาพต่อหัวหัวปีร้อยละ ๘๖.๓ ในปี ๒๕๔๔ การเจ็บป่วยโดยรวมลดลงเหลือ ๔,๓๙๔.๖ ต่อพันคนในปี ๒๕๔๔

การพัฒนาชนบทกับเมืองมีลักษณะแตกต่างกัน ส่วนหนึ่งเกิดจากความไม่สมดุล จึงเกิดกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการมีส่วนร่วมการพัฒนาร่วมกัน

ด้านวัฒนธรรม ค่าเงินที่เสียและถูกปัญหาต้องขึ้น ยังถูกละเลยและนำมอดสู่ทุนท้องถิ่น โดยทำของสังคมไทยในเรื่องจิตสาธารณะ ความเอื้ออาทร และการช่วยเหลือซึ่งกันและกันเริ่มเสื่อมถอย

๒. สถานะของประเทศ

(๒.๒) สถานะด้านเศรษฐกิจของประเทศ

เมืองอยู่ในกลุ่มประเทศที่มีรายได้ปานกลาง โดยนิยามของธนาคารโลกถึงปี ๒๐๑๖ และ ๒๐๒๐ ประเทศ

เศรษฐกิจไทยยังมีจุดอ่อนในเชิงโครงสร้างที่เกื้อหนุนการนำเข้าวัตถุดิบ พลังงาน วัตถุดิบ และเทคโนโลยี

๒. สถานะของประเทศ

(๒.๒) สถานะด้านเศรษฐกิจของประเทศ (ต่อ)

เมื่อสิ้นปี ๒๐๑๗ สหภาพเศรษฐกิจอาเซียนมีร้อยละ ๒ ของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศอยู่ในระดับ ๑๒-๑๖ พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ซึ่งนับเป็นระดับที่มีแนวโน้มที่ดี

ความยากจนของชุมชนส่วนใหญ่และการกระจายรายได้ที่เหลื่อมล้ำกันมาก ในปี ๒๐๑๗ สหภาพเศรษฐกิจอาเซียนได้ปรับปรุงดัชนีชี้วัดต่างๆ ในปี ๒๐๑๗ และ ๒๐๑๘

๒. สถานะของประเทศ

(๒.๓) สถานะด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

พื้นที่ป่าไม้มีอยู่ประมาณ ๓๐% ของพื้นที่ทั้งหมด ป่าไม้มีผลต่อสิ่งแวดล้อมทางนิเวศวิทยาและทางเศรษฐกิจ การตัดไม้ทำลายป่าและการใช้ที่ดินอย่างไม่เหมาะสมทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและส่งผลต่อความหลากหลายทางชีวภาพ

The 'cow back' method

การตัดไม้ทำลายป่าเพื่อใช้ในการเกษตรและการพัฒนาเมือง การตัดไม้ทำลายป่าทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและส่งผลต่อความหลากหลายทางชีวภาพ การตัดไม้ทำลายป่าทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและส่งผลต่อความหลากหลายทางชีวภาพ

๒. สถานะของประเทศ

(๒.๔) สถานะด้านการบริหารจัดการประเทศ

รัฐบาลไทยได้ประกาศนโยบายที่จะพัฒนาประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางของอาเซียน การพัฒนาประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางของอาเซียนจะทำให้ประเทศไทยมีความสามารถในการแข่งขันในระดับภูมิภาคและระดับโลก การพัฒนาประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางของอาเซียนจะทำให้ประเทศไทยมีความสามารถในการแข่งขันในระดับภูมิภาคและระดับโลก

การประท้วงของประชาชนในประเทศไทย การประท้วงของประชาชนในประเทศไทยทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองและการบริหาร การประท้วงของประชาชนในประเทศไทยทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองและการบริหาร การประท้วงของประชาชนในประเทศไทยทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองและการบริหาร

๓. แนวคิดและทิศทางการปรับตัวของประเทศไทย

๑. ปัญหาสังคมและการพัฒนาที่ยั่งยืน
ไม่ยั่งยืน และสังคมไทยต้องเผชิญกับความท้าทาย
หลายอย่างจึงต้องปรับเปลี่ยนโครงสร้างสังคม

๒. มีทฤษฎีปฏิรูปการศึกษาดังกล่าว เป็นแนวทางในการ
ปฏิรูปการศึกษาไปกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตร
กับสิ่งแวดล้อม และเป็นฐานของการพัฒนา เพื่อให้เกิด
พัฒนาและจัดการประเทศเป็นไปอย่างยั่งยืน

(๓.๑) แนวคิดหลัก

๑. ความสมดุลระหว่างความก้าวหน้าในการพัฒนา
และความสามารถในการแข่งขันในเวทีโลก ความสมดุล
ของวัฒนธรรมกับทุนสมัยใหม่ โดยยึดหลัก
"ระบบฐานคุณค่า"

๒. การขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนาที่ยั่งยืน
ให้ "การรวมศูนย์" โดยการพัฒนาจากล่างขึ้นบน
และเป็นไปอย่างยั่งยืน และต้องให้ความสำคัญ
กับการรวมพลังความร่วมมือของภาคส่วนต่าง ๆ
"บูรณาการ" ขับเคลื่อนให้เกิดการปฏิรูปอย่าง

๓. แนวคิดและทิศทางการปรับตัวของประเทศไทย

(๓.๒) ทิศทางการปรับตัวของประเทศไทย

๑. เสริมสร้างชุมชน ที่มุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตในชุมชนที่เข้มแข็ง (เกษตร วัฒนธรรม และสังคม)
๒. เสริมสร้างเศรษฐกิจ มุ่งพัฒนาเศรษฐกิจไทยสู่ระบบเศรษฐกิจที่มีการแข่งขันสูงอย่างมีประสิทธิภาพ มีคุณภาพ
๓. เสริมสร้างยุทธศาสตร์การรวมพลังและสังคมเมือง มุ่งพัฒนาระบบฐานคุณค่าของภาคเกษตรชีวภาพ
๔. เสริมสร้างระบบ โครงสร้าง องค์ และระบบสหกรณ์การเกษตร พัฒนาระบบสหกรณ์การเกษตรให้มีประสิทธิภาพ

๑. วิสัยทัศน์และพันธกิจ

๑. วิสัยทัศน์ประเทศไทย

มุ่งพัฒนาสู่ “สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน (Green and Happiness Society) คนไทยมีคุณธรรมนำความรอบรู้ รู้เท่าทันโลก ครอบคลุมรอบรู้ ชุมชนเข้มแข็ง สังคมสันติสุข เศรษฐกิจมีคุณภาพ เติบโตทาง และเป็นธรรม ซึ่งภาคอื่นมีคุณภาพและทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน อยู่ภายใต้ระบบบริหารจัดการประเทศที่มีธรรมาภิบาล ดำรงไว้ซึ่งระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และอยู่ในประชาคมโลกอย่างมีศักดิ์ศรี”

๒. พันธกิจ เพื่อไม่การพัฒนาประเทศในระยะเวลาพัฒนา ๒๐ ปีสู่ “สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน” ภายใต้แนวคิดวิสัยทัศน์ “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เน้นการทำงานบนพันธกิจของการพัฒนาประเทศ ดังนี้

๑. พัฒนากลไกที่มีคุณภาพ คุณธรรม นำความรอบรู้ต่อทั้งพื้นที่

๒. เสริมสร้างธรรมาภิบาลที่มีคุณภาพ เติบโตทาง และเป็นธรรม

๓. ดำรงความหลากหลายทางชีวภาพและ สืบสานความทรงจำรากฐานทรัพยากรธรรมชาติ และคุณภาพสิ่งแวดล้อม

๔. พัฒนาระบบบริหารจัดการประเทศที่เกื้อหนุนการมาภิบาลภายใต้ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

❶ วัดอุประสงค์และเป้าหมายหลัก

๗. วัดอู่ประมงค์

๑. เพื่อสร้างโอกาสการเรียนรู้สู่คุณธรรม จริยธรรม
๒. เพื่อเพิ่มศักยภาพของชุมชน เชื่อมโยงเป็นเครือข่าย
๓. ปรับโครงสร้างการบริหารจัดการให้เหมาะสมกับพื้นที่

๑. วัดอุประสงค์ (ต๋อ)

๔. เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันภัยพิบัติทางธรรมชาติ การคลัง ผลิตงาน ทดสอบเชิงจัดการผลิต ทดสอบ 4444 และ การลงทุน
๕. เพื่อสร้างระบบเศรษฐกิจที่เกื้อหนุนการเติบโตและการลงทุนให้เป็นธรรม และคำนึงถึงผลประโยชน์ของประชาชน
๖. เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมคุณธรรมของประชาชนและการบริหารจัดการงบประมาณของหน่วยงานราชการอย่างมีประสิทธิภาพ อย่างยั่งยืน
๗. เพื่อส่งเสริมสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการประเทศสู่สังคม ๖.๐ ตามวิสัยทัศน์และค่านิยมของประเทศไทย

๒. เป้าหมาย

(๑) เป้าหมายการพัฒนาคุณภาพคน

ให้คนไทยทุกคนได้พัฒนาร่างกาย จิตใจ ความรู้ ความสามารถ ทักษะการ ประกอบอาชีพ และมีความมั่นคงในการ ดำรงชีวิตนำไปสู่ความเข้มแข็งของสังคม

- เพิ่มจำนวนปีการศึกษาเป็น ๑๐ ปีจาก ๙.๕
- พัฒนากำลังแรงงานระดับกลางที่มีคุณภาพ
- เพิ่มสัดส่วนบุคลากรด้านการวิจัย - พัฒนา
- ลดปัญหาการขาดการรวมองร้อยละ ๑๐
- สุขภาพคนวัยเด็กคนไทยสูงขึ้นไปเป็น ๘๐ ปี
- ลดอัตราการเพิ่มของการเจ็บป่วยด้วยโรค ที่ป้องกันได้ ๕ อันดับแรก คือ หัวใจ ความดันโลหิตสูง เบาหวาน หลอดเลือดสมอง และมะเร็ง

๒. เป้าหมาย

(๒) เป้าหมายชุมชนและแก้ปัญหาความยากจน พัฒนาทุกชุมชนให้คนชุมชนเข้มแข็งมีส่วนร่วม และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำแผนชุมชนไปใช้ประกอบการจัดสรรงบประมาณ ปัญหาการขาดการรวม ขาดผลิต และขาดโอกาสการเข้าถึงแหล่งทุน การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และสัดส่วนผู้ถือได้ส่วนความยากจนลดเหลือร้อยละ ๔ ภายในปี ๒๕๕๔

๒. เป้าหมาย

(๓) เป้าหมายด้านเศรษฐกิจ

- ปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้มีความยั่งยืน
- สัดส่วนภาคเศรษฐกิจในประเทศต่อภาคการกีระหว่างประเทศเพิ่มขึ้นปี ๒๕๕๔
 - ภาคผลิตการเกษตร-อุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น
 - อัตราเงินเฟ้อทั่วไปเฉลี่ยร้อยละ ๓.๐-๓.๕
 - หนี้สาธารณะต่อ GDP ไม่เกินร้อยละ ๕๐
 - การใช้พลังงานเฉลี่ยไม่เกิน ๓ : ๑
 - เพิ่มสัดส่วนการใช้พลังงานทดแทนเป็นร้อยละ ๘ รวมทั้งลดการใช้พลังงาน
 - ลดใช้น้ำมันในการขนส่งทางเรือร้อยละ ๓๐
 - กลุ่มที่มีรายได้สูงยุคร้อยละ ๒๐ แรกมีสัดส่วนไม่เกิน ๓๐ ต่อของรายได้ของกลุ่มที่มีรายได้ต่ำสุดร้อยละ ๒๐ ปี ๒๕๕๔
 - ผลผลิตของวิสาหกิจขนาดกลาง - ขนาดเล็กต่อ GDP ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๕๐

๒. เป้าหมาย

(๔) เป้าหมายการสร้างควมมั่นคงของฐานทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

- รักษาความอุดมสมบูรณ์ของฐานทรัพยากรและความหลากหลายทางชีวภาพโดย
- ให้มีพื้นที่ป่าไม้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓๓
 - พื้นที่ทำการเกษตรในเขตชลประทานไม่น้อยกว่า ๓๔,๐๐๐,๐๐๐ ไร่
 - รักษาคุณภาพน้ำในลุ่มน้ำต่างๆและ
 - แหล่งน้ำธรรมชาติให้อยู่ในเกณฑ์พอใช้
 - ยอดดี รวมกันไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๘๕
 - คุณภาพอากาศอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน
 - ความคุ้มครองการผลิตขยะในเขตเมือง
 - ขยะอันตรายจากชุมชนและ
 - อุตสาหกรรมได้รับจัดการอย่างถูกต้อง

๒. เป้าหมาย

(๕) เป้าหมายด้านธรรมาภิบาล

- มุ่งให้ธรรมาภิบาลของประเทศดีขึ้น มีคะแนนค่าดัชนีของความโปร่งใสอยู่ที่ ๕.๐
- ระบบราชการมีการดำเนินงานที่คุ้มค่าเพิ่มขึ้น ลดความล้มเหลวของการให้บริการให้ไว้ร้อยละ ๑๐
- ธรรมาภิบาลในภาคธุรกิจเพิ่มขึ้น
- ท้องถิ่นมีขีดความสามารถในการจัดเก็บรายได้และมีอิสระในการเพิ่มสมทบมากขึ้น
- ภาคประชาชนมีความเข้มแข็ง รู้สิทธิหน้าที่ และมีส่วนร่วมมากขึ้น
- สร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตยและธรรมาภิบาลในบริบทไทยเพิ่มขึ้น

๑. ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ

๑. ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพคนและสังคมไทยสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ โดย

- (๑) พัฒนาศักยภาพของชนนำความรู้ เชิดชูภูมิคุ้มกัน
- (๒) การเสริมสร้างฐานะภาวะคนไทยให้มีคุณภาพเพิ่มขึ้นทั้งภายในและภายนอกประเทศ
- (๓) การเสริมสร้างคนไทยให้อยู่ร่วมกันในสังคมสุข

๒. ยุทธศาสตร์การสร้างเสริมความเข้มแข็งของชุมชนและสังคมให้เป็นรากฐานที่มั่นคงของประเทศ ให้ความสำคัญกับ

(๑) การบริหารจัดการกระบวนการชุมชนเข้มแข็ง

(๒) การสร้างความรู้ความมั่นคงของสถานธุรกิจชุมชน

(๓) การเสริมสร้างศักยภาพของชุมชนในการอยู่ร่วมกันกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

๓. ยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้สมดุลและยั่งยืน

(๑) ปรับโครงสร้างการผลิตที่มุ่งภาคเกษตรและภาคบริการ-นโยบายนฐานความรู้และความเป็นไทย

(๒) การสร้างภูมิคุ้มกันของระบบเศรษฐกิจ การบริหารเศรษฐกิจส่วนรวมอย่างมีประสิทธิภาพ

(๓) การสนับสนุนให้เกิดการแข่งขันที่เป็นธรรมและการกระจายผลประโยชน์จากการพัฒนาอย่างยั่งยืน

๔. ยุทธศาสตร์การพัฒนามาบนฐานความหลากหลายเชิงภาพและ
การสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

- (๑) การรักษาฐานทรัพยากรและความสมดุลของระบบนิเวศ
- (๒) การสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและการพัฒนาที่ยั่งยืน
- (๓) การพัฒนาคุณค่าความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่น

๕. ยุทธศาสตร์การส่งเสริมธรรมาภิบาลในการจัดการประเทศ

- (๑) การเสริมสร้างและการพัฒนาวัฒนธรรมประชาธิปไตยและ
ธรรมาภิบาลให้เป็นส่วนหนึ่งของวิถีการดำเนินชีวิตในสังคมไทย
- (๒) เสริมสร้างความรู้และเชิงของภาคประชาชนให้เข้าร่วมในการบริหารจัดการประเทศ
- (๓) สร้างภาวราชการที่มีประสิทธิภาพและมีธรรมาภิบาล
เน้นการบริการแทนการสั่งกับควบคุม และการทำงานร่วมกับหุ้นส่วนการพัฒนา

(๔) การกระจายอำนาจการบริหารจัดการประเทศสู่ภูมิภาค ท้องถิ่น ชุมชนเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง

(๕) ส่งเสริมการบูรณาการให้เกิดความเข้มแข็ง สอดคล้อง และมีธรรมาภิบาล

(๖) การปฏิรูปกฎหมาย กฎระเบียบ และขั้นตอน กระบวนการเกี่ยวกับการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมเพื่อสร้างเสริมสมรรถนะในการจัดการประโยชน์จากการพัฒนา

(๗) การวิจัยและเสริมสร้างระบบมั่นคงเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการประเทศสู่ความยั่งยืน

⊕ การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ และการติดตามประเมินผล

๑. เสร็จสิ้นรอบทบทวนการมีส่วนร่วมของภาคีพัฒนา จัดทำแผนปฏิบัติการในระดับต่างๆ ที่บูรณาการเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๐ ภายใต้ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๕ การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติและการติดตามประเมินผล (ต่อ)

๒. กำหนดแผนทางการเงินการลงทุนที่สำคัญตามยุทธศาสตร์การพัฒนาในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๐ มีแนวทางการลงทุนภายใต้การพัฒนาคณะและสังคม รวมทั้งการเสริมแข็งชุมชน

๕ การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติและการติดตามประเมินผล (ต่อ)

๓. ส่งเสริมและพัฒนากฎหมายเพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ให้บังเกิดผลในทางปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล

๘ การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติและการติดตามประเมินผล (ต่อ)

๔. ศึกษาวิจัยการสร้างองค์ความรู้และกระบวนการเรียนรู้เพื่อหนุนเสริมการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์เขตพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๐ สู่การปฏิบัติ

๘ การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติและการติดตามประเมินผล (ต่อ)

๕. พัฒนาระบบการติดตามประเมินผลและสร้างดัชนีชี้วัดความสำเร็จของการพัฒนาในทุกระดับ โดยพัฒนากระบวนการติดตามตรวจสอบและประเมินผลการบริหารจัดการ

๕ การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติและการติดตามประเมินผล (ต่อ)

๖. สนับสนุนการพัฒนากระบวนการข้อมูลในทุกกระดี่และการเชื่อมโยงโครงข่ายข้อมูลข่าวสารระหว่างหน่วยงานกลางระดับนโยบาย ตลอดจนระดับพื้นที่และท้องถิ่น

ใบงานที่ 2 แบบฝึกทักษะ เรื่อง โลกาภิวัตน์กับการเปลี่ยนแปลง

ชื่อนักเรียน.....เลขที่.....ระดับชั้น...ม.6/1.....

ให้นักเรียนเติมคำในช่องว่าง หรือตอบคำถามให้ถูกต้องสมบูรณ์ (ข้อละ 2 คะแนน คะแนนเต็ม 10 คะแนน)

1.บริบทในการเปลี่ยนแปลงประเทศไทยที่สำคัญมีกี่บริบท อะไรบ้าง

.....

.....

.....

2.แนวคิดหลักของการเปลี่ยนแปลงประเทศไทยประกอบด้วยอะไรบ้าง

.....

.....

.....

3.ทิศทางการปรับตัวของประเทศไทย มีทิศทางใด

.....

.....

.....

4. การพัฒนาประเทศไทย ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กำหนดพันธกิจไว้อย่างไร

.....

.....

.....

5.ประเทศไทยได้กำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาประเทศอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

นายวันศักดิ์ คำแหง ครูชำนาญการ โรงเรียนเรีัยงยนิวิทยา

เฉลยใบงานที่ 2 แบบฝึกหัดทบทวนบทเรียน

เรื่อง โลกาวัดกับการเปลี่ยนแปลง

ให้นักเรียนเติมคำในช่องว่าง หรือตอบคำถามให้ถูกต้องสมบูรณ์ (ข้อละ 2 คะแนน คะแนนเต็ม 10 คะแนน)

1.บริบทในการเปลี่ยนแปลงประเทศไทยที่สำคัญมีกี่บริบท อะไรบ้าง

1. การรวมตัวของกลุ่มเศรษฐกิจและการเปลี่ยนแปลงในตลาดการเงินของโลก
2. การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีอย่างก้าวกระโดด
3. การเปลี่ยนแปลงด้านสังคม
4. การเคลื่อนย้ายของคนอย่างเสรี
5. การเปลี่ยนแปลงด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2.แนวคิดหลักของการเปลี่ยนแปลงประเทศไทยประกอบด้วยอะไรบ้าง

1. ปัญหาเชิงโครงสร้างการพัฒนาประเทศไม่สมดุลไม่ยั่งยืน และอ่อนไหวต่อผลกระทบจากความผันผวนของปัจจัยภายนอกที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็ว
2. ยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวทางการปฏิบัติควบคู่ไปกับการพัฒนาแบบบูรณาการเป็นองค์รวมที่ยึด คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา เพื่อให้การพัฒนาและบริหารประเทศเป็นไปในทางสายกลาง
3. ความสมดุลระหว่างความสามารถในการพึ่งตนเองกับความสามารถในการแข่งขันในเวทีโลก ความสมดุลระหว่างชนบทกับชุมชนเมือง โดยมีการเตรียม“ระบบภูมิคุ้มกัน”
4. การขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนาทุกขั้นตอนต้องใช้ “ความรู้” ในการพัฒนาในด้านต่างๆ ด้วยการรอบคอบเป็นไปตามขั้นตอน และสอดคล้องกับวิถีชีวิตของสังคมไทยรวมทั้งเสริมสร้างคุณธรรมและสำนึกใน“คุณธรรม” จริยธรรมในการปฏิบัติหน้าที่

3.ทิศทางการปรับตัวของประเทศไทย มีทิศทางใด

1. เสริมสร้างทุนสังคม ที่มุ่งพัฒนาศักยภาพคนในทุกมิติทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา

นายวันศักดิ์ คำแหง ครูชำนาญการ โรงเรียนเรียงยี่นวิทยา

2. เสริมสร้างทุนเศรษฐกิจ มุ่งพัฒนาเศรษฐกิจไทยสู่ระบบเศรษฐกิจที่มีการขยายตัวอย่างมีเสถียรภาพ มีคุณภาพ

3. เสริมสร้างทุนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มุ่งพัฒนาบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพ

4. เสริมสร้างระบบ โครงสร้าง กลไก และกระบวนการบริหาร พัฒนาประเทศให้อยู่บนหลักธรรมาภิบาล

4. การพัฒนาประเทศไทย ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กำหนดพันธกิจไว้อย่างไร

1. พัฒนาคนให้มีคุณภาพ คุณธรรม นำความรู้อย่างเท่าทัน

2. เสริมสร้างเศรษฐกิจให้มีคุณภาพ เสถียรภาพ และเป็นธรรม

3. ดำรงความหลากหลายทางชีวภาพและ สร้างมั่นคงของรากฐานทรัพยากรธรรมชาติ และคุณภาพสิ่งแวดล้อม

4. พัฒนาระบบบริหารจัดการประเทศให้เกิด ธรรมาภิบาลภายใต้ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

5. ประเทศไทยได้กำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาประเทศอย่างไรบ้าง

1. ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพคนและสังคมไทยสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้

2. ยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและสังคมให้เป็นรากฐานที่มั่นคงของประเทศ

3. ยุทธศาสตร์การปรับ โครงสร้างเศรษฐกิจให้สมดุลและยั่งยืน

4. ยุทธศาสตร์การพัฒนาบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพและการสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

5. ยุทธศาสตร์การส่งเสริมธรรมาภิบาลในการจัดการประเทศ

ระดับคุณภาพ

ระดับ 3 หมายถึง ดี คะแนนรายข้อ = 2 คะแนนรวม = 8 - 10

ระดับ 2 หมายถึง พอใช้ คะแนนรายข้อ = 1 คะแนนรวม = 5 - 7

ระดับ 1 หมายถึง ปรับปรุง คะแนนรายข้อ = 0 คะแนนรวม = 0 - 4

เกณฑ์การประเมิน ผ่าน ต้องได้คะแนนอย่างน้อย คะแนนรายข้อ = 2 คะแนนรวม = 8

หรือคิดเป็นร้อยละ 80

นายวันศักดิ์ คำแหง ครูชำนาญการ โรงเรียนเรีัยงยนิวิทยา

แบบฝึกทักษะ

ให้นักเรียนตอบคำถามลงในช่องว่างให้สมบูรณ์

1.บริบทในการเปลี่ยนแปลงประเทศไทยที่สำคัญมีกี่บริบท อะไรบ้าง

.....

.....

.....

2.แนวคิดหลักของการเปลี่ยนแปลงประเทศไทยประกอบด้วยอะไรบ้าง

.....

.....

.....

3.ทิศทางการปรับตัวของประเทศไทย มีทิศทางใด

.....

.....

.....

4.การพัฒนาประเทศไทย ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กำหนดพันธกิจไว้อย่างไร

.....

.....

.....

5.ประเทศไทยได้กำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาประเทศอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

เฉลยแบบฝึกทักษะ

ให้นักเรียนตอบคำถามลงในช่องว่างให้สมบูรณ์

1.บริบทในการเปลี่ยนแปลงประเทศไทยที่สำคัญมีกี่บริบท อะไรบ้าง

๑.๑ การรวมตัวของกลุ่มเศรษฐกิจและการเปลี่ยนแปลงในตลาดการเงินของโลก

๑.๒ การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีอย่างก้าวกระโดด

๑.๓ การเปลี่ยนแปลงด้านสังคม

๑.๔ การเคลื่อนย้ายของทุนข้ามเสรี

๑.๕ การเปลี่ยนแปลงด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2.แนวคิดหลักของการเปลี่ยนแปลงประเทศไทยประกอบด้วยอะไรบ้าง

๑. ปัญหาเชิงโครงสร้างการพัฒนาประเทศไม่สมดุลไม่ยั่งยืน และอ่อนไหวต่อผลกระทบจากความผันผวนของปัจจัยภายนอกที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็ว

๒. ชีวนวัตกรรมเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวทางการปฏิบัติควบคู่ไปกับטרานส์ฟอร์มบูรณาการเป็นองค์รวมที่ยึดกันเป็นศูนย์กลางการพัฒนา เพื่อให้การพัฒนาระบบและบริหารประเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๓. ความสมดุลระหว่างความสามารถในการพึ่งตนเองกับความสามารถในการแข่งขันในเวทีโลก ความสมดุลระหว่างชนบทกับชุมชนเมือง โดยมีการเตรียม"ระบบภูมิคุ้มกัน"

๔. การขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนาทุกขั้นตอนต้องใช้"ความรู้" ในการพัฒนาในด้านต่างๆ ด้วยการรอบคอบเป็นไปตามขั้นตอน และสอดคล้องกับวิถีชีวิตของสังคมไทยรวมทั้งเสริมสร้างคุณธรรมและสำนึกใน"คุณธรรม" จริยธรรมในการปฏิบัติหน้าที่

3.ทิศทางการปรับตัวของประเทศไทย มีทิศทางใด

๑. เสริมสร้างทุนสังคม ที่มุ่งพัฒนาศักยภาพคนในทุกมิติทั้งด้านร่างกายจิตใจ และสติปัญญา

๒. เสริมสร้างทุนเศรษฐกิจ มุ่งพัฒนาเศรษฐกิจไทยสู่ระบบเศรษฐกิจที่มีการขยายตัวอย่างมีประสิทธิภาพ มีคุณภาพ

๓. เสริมสร้างทุนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มุ่งพัฒนาบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพ

๔. เสริมสร้างระบบ โครงสร้าง กลไก และกระบวนการบริหาร พัฒนาประเทศให้อยู่บน
หลักธรรมาภิบาล

4. การพัฒนาประเทศไทย ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กำหนดพันธกิจไว้อย่างไร

๑. พัฒนาคนให้มีคุณภาพ คุณธรรม นำความรู้อย่างเท่าทัน
๒. เสริมสร้างเศรษฐกิจให้มีคุณภาพ เศรษฐกิจ และเป็นธรรม
๓. ดำรงความหลากหลายทางชีวภาพและ สร้างมั่นคงของรากฐานทรัพยากร
ธรรมชาติ และคุณภาพสิ่งแวดล้อม
๔. พัฒนาระบบบริหารจัดการประเทศให้เกิด ธรรมภิบาลภายใต้ระบอบประชาธิปไตย
อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

5. ประเทศไทยได้กำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาประเทศอย่างไรบ้าง

๑. ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพคนและสังคมไทยสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้
๒. ยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและสังคมให้เป็นรากฐานที่มั่นคงของ
ประเทศ
๓. ยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้สมดุลและยั่งยืน
๔. ยุทธศาสตร์การพัฒนาบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพและการสร้างความมั่นคงของ
ฐานทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม
๕. ยุทธศาสตร์การส่งเสริมธรรมาภิบาลในการจัดการประเทศ

แบบทดสอบหลังเรียน

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียน X ลงในช่องตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว ให้ทำในกระดาษคำตอบที่แจกให้นักเรียน

1. การเลือกอาชีพควรคำนึงถึงสภาพประกอบอาชีพในชุมชนเพราะอะไร

- ก เพื่อการสัมภาระที่ดี
- ข พิจารณาตามเสียงของประชาชน
- ค ประกอบอาชีพได้อย่างมีอิสระ
- ง เป็นข้อมูลเบื้องต้นเพื่อนำมาพิจารณาเพื่อเห็นช่องทางในการประกอบอาชีพ

2. ความพร้อมทางด้านทรัพยากรมีหลายประการ ยกเว้น เรื่องใด

- ก แรงงาน
- ข ประสิทธิภาพ
- ค เงินทุน
- ง สถานประกอบการ

3. ข้อใดคือความพร้อมของตนเองเพื่อการประกอบอาชีพ

- ก การประสบความสำเร็จ
- ข ด้านความชอบและความต้องการ
- ค วัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือในการผลิต
- ง สภาพความต้องการของชุมชน

4. การจะประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพต้องรู้เรื่องการตลาดเพราะอะไร

- ก เพื่อความสนใจและความถนัด
- ข เพื่อความรู้และความสามารถ
- ค หาความรู้เกี่ยวกับเก็บเป็นข้อมูลเบื้องต้น
- ง วิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบันและแนวโน้มความต้องการสินค้า

5. การจะประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพต้องรู้สภาพการแข่งขันเพราะอะไร

- ก เพื่อทราบข้อมูลข่าวสารของธุรกิจ
- ข ทราบแนวโน้มความต้องการของตลาดแรงงาน
- ค นำข้อมูลมาพัฒนาสินค้าและบริการให้เป็นที่นิยมและความต้องการของลูกค้ามากกว่า
- ง ลักษณะและสภาพแวดล้อมของงานเป็นโอกาสก้าวหน้าในอาชีพการงาน

6. การประกอบอาชีพมีการทำบัญชีเป็นสิ่งสำคัญเพราะอะไร

- ก ทำให้รู้สภาพการตลาด
- ข รู้จุดอ่อนจุดเด่นของคู่แข่ง
- ค ทราบผลของการจัดจำหน่ายสินค้า
- ง บอกสถานะการขาดทุนหรือได้กำไรของกิจการ

7. การประกอบอาชีพควรรู้วิธีการเลือกบุคลากรมาร่วมงานอย่างไร

- ก มีความรู้ทำตำแหน่งใดก็ประสบความสำเร็จ
- ข ประสบการณ์น้อยอยู่ในตำแหน่งใหญ่
- ค จัดสรรคนให้ทำงานตามหน้าที่ที่เขาถนัด
- ง เพื่อให้งานที่ได้มีคุณภาพดีตามความต้องการ

8. คุณลักษณะที่สำคัญในการประกอบอาชีพคือข้อใด

- ก มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
- ข ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง
- ค มีความอดทนมุมานะในการทำงาน
- ง ถูกทั้งข้อ ก และ ค

9. ข้อใดคือการประกอบอาชีพแบบทำงานอดิเรก

- ก ทำขนมกล้วยไปฝากขายตามร้าน
- ข รับจ้างทำความสะอาดบ้าน
- ค รับจ้างตกแต่งสวนหย่อม
- ง เปิดร้านขายอาหารตามสั่ง

10. อาชีพเกี่ยวกับงานบ้านมีหลายอย่าง ยกเว้น อะไร

- ก การจัดสวน
- ข บุรุษไปรษณีย์
- ค การประกอบอาหาร
- ง การทำความสะอาดสนามหญ้า

เฉลย

แบบทดสอบหลังเรียน

วิชาโครงงานอาชีพ เรื่อง โศกนาฏกรรมกับการเปลี่ยนแปลง

1. ง
2. ง
3. ข
4. ก
5. ก
6. ง
7. ข
8. ก
9. ข
10. ง

ระดับคุณภาพ

ระดับ 3 หมายถึง ดี คะแนนรวม = 9 - 10

ระดับ 2 หมายถึง พอใช้ คะแนนรวม = 6 - 8

ระดับ 1 หมายถึง ปรับปรุง คะแนนรวม = 0 - 5

เกณฑ์การประเมิน ผ่าน ต้องได้ระดับคุณภาพระดับ 2 หมายถึง พอใช้ หรือได้คะแนนอย่างน้อย

คะแนนรวม = 6 คิดเป็นร้อยละ 60

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ. สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2545.

กาญจนา เกียรติประวัติ. นวัตกรรมทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ,2524.

กิตติวดี สีดา คุณฤทัย อาวุธวัฒน์ และ มณีมัย ทองอยู่. ครอบครัววัยรุ่นชนบทอีสานในยุคโลกาภิวัตน์. บทความเสนอในการประชุม, 2551.

บุญชม ศรีสะอาด. การพัฒนาการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น, 2546.

มนตรี สมไรรุ่ง. การงานอาชีพและเทคโนโลยี. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์ อจท จำกัด ,2552.

สุระ ดามาพงษ์ และคณะ. คู่มือครู การอาชีพ ม.4-6. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2552.

สตีเฟ่น คชมิตร. แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงทางสังคมโลก. อุดรธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏ, 2553.